

Reggeli Ujság

Ujvidék, 1941 augusztus 12, kedd

Szerkeszti:
ANDRÉE DEZSÓ

22. évfolyam 194. szám

A németek Délukrajnában tovább üldözik a visszavonuló ellenséget

Japan fegyverrel védi meg Thaiföld függetlenségét
Az angol fenyegetések nem befolyásolják a japán külpolitikát
Az angolok a csatorna felett 17 gépet vesztek

A német véderőparancsnokság közli: Délukrajnában a visszavonuló ellenség üldözése mindenütt gyorsan halad előre. A hadműveletek a keleti arcvonal egyéb részein is tervszerűen folynak.

Harci repülőkötelékek az elmúlt éjszaka sok robbanó- és gyújtóbombát dobtak a moszkvai fegyverkezési üzemekre, főleg a város északkeleti és keleti részén.

A Nagybritannia elleni harcban a légi haderő éjszakai támadásai keletkezési és keletangliai kikötői berendezések ellen irányultak.

A tegnapi napon a csatorna környékén vadászgépek és léghárító tüzérsg 10, egy zártörő hajó 4, egy őrnaszád 2, egy aknukatató hajó pedig egy angol gépet lőtt le.

Északafrikában német és olasz zuhanóbombázók telitalálatokat értek el Tobruk kikötői berendezéseiben és angol léghárító ütegeket hallgattattak el.

Erős német harci repülőkötelékek augusztus 11-ére virradó éjjel a Szezi-csatorna katonai berendezéseit bombázták.

Néhány ellenséges gép északkelet felől hétfőre virradó éjszaka a birodalmi terület fölé repült. A légvédelmi tüzérsg tüze elűzte őket. Két támadó bombázót lelőttünk.

ANTONESCU A VASKERESZT LOVAGKERESZTJÉVEL Tüntették ki

Berlinből jelentik: Hitler kancellár Antonescu román államvezetőnek a vaskereszt lovagkeresztjének első és második osztályát adományozta. A kitüntetés átadása Antonescunak a vezéri főhadiszálláson a napokban tett látogatása alkalmából történt. Göring és Ribbentrop meleghangú táviratban fejezte ki szerencsekívánatait Antonescunak.

SZTALIN CSAK AMERIKÁBA MENEKÜLHET

Newyorkból jelentik: Washingtoni értesülések szerint kongresszusi körökben azon a nézeten vannak, hogy ha a németek megsemmisítik a Szovjetet, Sztalin és talán három millió kommunista vezető az Egyesült Államokba menekül, mert máshova nem mehetnek.

A NÉMET HADITENGERÉSZETNEK NEM VOLT VESZTESÉGE KELETEN

Berlinből jelentik: Német hivatalos helyen ismételt megcáfolták és valótlannak minősítették az utóbbi napok folyamán kiadott szovjet és angol jelentéseket, amelyek a német haditengerészetnek a Szovjet elleni hadműveletekben elszenvedett veszteségeiről szólnak. Berlinben hangsúlyozzák, hogy a Szovjet elleni harci cselekmények megindulása óta a német haditengerészetnek nem voltak veszteségei.

A SZUEZI-CSATORNA HASZNÁLHATATLAN

Rómába érkezett jelentések szerint a Szezi-csatorna — a német légierő egységeinek bombázása következtében — használhatatlanná lett.

OLASZ HADIJELENTÉS

Az olasz főhadiszállás közli: Északafrikában a tobruki arcvonalon járőr- és kölcsönös tüzérsg tevékenység volt. A tengely légi alakulatai támadást intéztek az erőd célpontja, továbbá léghárító ütegek és a kikötőben horgonyzó hajók ellen. Több helyütt robbanásokat és károkat okoztak.

Más légi kötelékek Marsamatruh vasuti pályaudvarát és kikötőberendezéseit, valamint a Sidi el Barrenitől keletre fekvő katonai védőműveket bombázták.

Német repülőgépek egyiptomi angol légi támaszpontok ellen intéztek támadást.

Az ellenség légi támadást hajtott végre Bardia és a sirtai partok ellen.

Keletafrikában Kulkaber helyőrségének egyes osztagai vakmerő kirohanással megtámadták az ellenséget, amelynek súlyos veszteséget okoztak.

Augusztus 11-ére virradó éjjel egy angol repülőgép megtámadta a siracuzai kikötőben horgonyzó Kalifornia kórházhajót és torpedólövessel eltalálta, a hajó azonban nem süllyedt el.

A távolkeleti feszültség

Stockholmi jelentés szerint a távolkeleti feszültség legválságosabb szakaszába érkezett. A japán állampolgárok nemcsak Ausztráliából, hanem Indiából és Burmából is haza utaznak.

THAIFÖLD KÉRDÉSE

Tokióból jelentik: A japán sajtó behatóan foglalkozik Thaiföld kérdésével és éles hangon utasítja vissza azt az angolszász kísérletet, hogy nyomást gyakoroljanak Thaiföldre. A Nicsi-Nicsi szerint Japán sohasem engedné meg, hogy Anglia és Amerika hozzányuljon Thaiföld függetlenségéhez. A Thaiföld ellen irányuló minden intézkedésre, amely csupán a plutokrata hatalmak japánel-

lenes céljait szolgálná, bekövetkezésnek az erélyes visszahatás. Thaiföld mögött ott áll Japán elköltésége és határozottsága.

Az Asahi emlékezteti Thaiföldet azoknak az európai országoknak a sorsára, amelyek túrték a hasonló angol manővereket. Japán távolkeleti politikáját Angliának Thaiföld ellen irányuló fenyegetései a legcélszerűbb mértékben sem befolyásolják — írja a lap.

SZTRÁJK EGY AMERIKAI GÉPKOCSIGYÁRBAN

Newyorkból jelentik: A pennsylvaniai Allentownban egy tehergépkocsigyár 4700 alkalmazottja bérviszály miatt sztrájkba lépett.

Vichy fontos döntések előtt

A washingtoni Fehér Házban azt várják, hogy ezekben a napokban Vichyben fontos döntésre kerül sor. A francia kormány székelyén vasárnap több megbeszélés folyt le. A vichyi amerikai nagykövet rövidesen újabb megbeszélést tart Petain tábornaggal és felvilágosítást kérde Brinon nagykövet legutóbbi párisi nyilatkozatáról. De Brinon ugyanis — mint közöltük — amerikai újságírók előtt kijelentette, hogy a francia kormány magatartása és Welles külügyi államtitkár nyilatkozata között jelentős eltérés van. Ez annak tulajdonítható — mondotta — hogy azok az elvek, amelyek Roosevelt magatartását meghatározzák, semmiképp sem egyeztetetők össze Petain tábornagy elveivel, amelyeket Franciaország újjáépítésénél kíván alkalmazni.

NINCS MEGEGYEZÉS JAPÁN ÉS AZ USA KÖZÖTT

Svájci lapértesülés szerint Hull amerikai külügyminiszter közölte, hogy a japán nagykövettel tartott tanácskozása során nem jött létre semmiféle olyan egyezmény, amely Japán és az Egyesült Államok közötti hajóforgalom újrafelvételét lehetővé tenné.

AZ AMERIKAI ACÉLGYÁRTÁS ELLENŐRZÉSE

Az Egyesült Államok termelési bizottsága a kormány felügyelete alá helyezte az egész amerikai acélter-

melést. Ennek következtében a jövőben elsősorban az állami megrendeléseket kell a készletekből kielégíteni.

MINISZTERTANÁCS MELBOURNEBEN

Az ausztráliai minisztertanácsot hétfőre összehívták. Menzies ausztráliai miniszterelnök megszakitotta nyugatausztráliai körutját és visszatért Melbournebe. Kijelentette, hogy visszautazását a távolkeleti helyzet kiéleződése tette szükségessé.

UJZÉLEND LEFOGLALJA A FINN HAJÓKAT

Ujzéländban a vámhatóságok lefoglaltak egy finn szállítóhajót. Egyben jelezték, hogy hasonló lépést terveznek az ujzéländi kikötőben horgonyzó más finn hajók ellen is.

AZ ANGOLOK DÁN VÁROSOKAT BOMBÁZTAK

Kopenhágai jelentés szerint az angol légierő vasárnapra virradó éjjel bombákat dobott le Dánia több helységére. Emberéletben nem esett kár, de néhány polgári lakóház megrongálódott.

HOARE GIBALTÁRBAN

Sir Samuel Hoare madridi angol nagykövet szombaton Gibaltárba érkezett és tanácskozást tartott vezető katonai személyiségekkel. Gibaltárból Londonba utazik jelentéssel végett.

Száz német gép hatásos támadása Moszkva ellen

A bombák főleg a Kreml környékén végezték nagy pusztítást

Az égő város fénye többszáz kilométerre ellátszott

A kelti harcokról a Német Távírási Iroda a következő jelentéseket közli:

Pénteken a keleti arcvonal déli térsége felett német vadászgépek 8 bolsevista géppel találkoztak. A német vadászok — bár a szovjetgépek számbeli fölényben voltak — azonnal támadásba mentek át és rövid idő alatt 5 bolsevista gépet lelőttek. A megmaradt 3 gép erre elmekülni próbált, de a német vadászok utánuk vetették magukat és rövid idő alatt ezt a 3 gépet is lelőttek.

A MALTZAHN-SZAZAD SIKEREI

A Maltzahn őrnagy vezetése alatt álló vadászszázad augusztus 7-ig összesen 1067 légi győzelmet aratott. Egyedül a Szovjet elleni küzdelemben 525 ellenséges gépet lőtt le eddig a század, 89 további repülőgépet mélytámadással a földön semmisített meg és 24 ellenséges páncélost tett harcképtelenné. Maga a parancsnok, Maltzahn őrnagy már július 31-én elérte 50. légi győzelmét.

Öt német harci repülőgép augusztus 8-án fegyveres felderítést végzett és Odesszától északra nagy bolsevista gépkocsioszlopra bukkant. A gépkocsioszlop a zsúfolt uton elakadt. A repülőgépek bombáikkal, valamint tüzfegyvereikkel rövid idő alatt 150 megrakott

tehergépkocsit pusztítottak el és sok járművet súlyosan megrongáltak.

ELSÜLLYESZTETT SZOVJETHAJÓK

A NTI értesülése szerint egy német páncéloshadosztály tüzérségi és páncéltörő ágyúi jóírányzott tüzzel elsüllyesztettek a Dnyeperen egy 800 és egy ezer tonnás szovjet szállítóhajót. Már az első találatok megállították mindkét hajót, az ezután következő lövedékek pedig gyorsan végezték velük. A dnyeperi hajózás is német ellenőrzés alatt áll.

Német harci repülőgépek vasárnap Dagö szigetétől északra elsüllyesztettek egy 3000 tonnás szovjet kereskedelmi hajót, egy 2000 tonnás kereskedelmi hajót pedig megrongáltak.

Szmoleszktól délre a német légihaderő vadászai és a légvédelmi tüzérség teljesen felmorzsolta a szovjet harci gépek egyik erős kötelékét. A német csapatok által elfoglalt területre zárt alakulatban berepülő kötelék a légvédelem tüzelése folytán és a vezető repülőgép lelévése után szétszóródott és képtelen volt újból összezárkózni. Erre a német vadászok sorra megtámadták az egyes repülőgépeket és egymástuán mindegyiket lelőtték.

Moszkva újabb bombázása

A vasárnap befutott jelentésekből megállapítható, hogy a Moszkva ellen vasárnapra virradóra végrehajtott légitámadás az eddigiek közül a legnagyobb és legeredményesebb volt. Közel száz német repülőgép jelent meg a szovjetfőváros felett és mindenféle nagyságu rombolóbombát, valamint több ezer gyújtóbombát dobott le. Az egyik nehéz bomba a Kremlt találta el és nagy rombolásokat vitt véghez. A Kreml környékén több nagy tűz keletkezett és ezek közül néhány rendkívüli méreteket öltött. A tüzek fénye több száz kilométerre ellátszott. Ugyancsak nagy tüzek keletkeztek a várostól délkeletre, ahol olajtartályok gyulladtak ki. Ezenkívül valamennyi városrészben és egy nagy gyártelepen is kisebb-nagyobb tüzeket figyeltek meg. Bár a légvédelmi tüzérség és a szovjetvadászok erős tevékenységet fejtettek ki és a záróléggömböket is alkalmazták, a támadásban résztvevő német gépek közül csak egy veszett oda.

Megsemmisített páncélvonat

Német harci és zuhanóbombázók vasárnap a keleti arcvonal középső szakaszán az ellenség háta mögött teljesen megsemmisítettek egy páncélvonatot és a hozzátartozó utánpótlási vonatot. Ezenkívül súlyosan megrongáltak még két páncélvonatot. Ugyanezen a vidéken teljesen megsemmisítettek egy bolsevista csapatellátási központot. A felhalmozott lőszer részben felrobbant és a tábor teljesen leégett.

FINN HADIJELENTÉS

Mint Helsinkiből hivatalosan közlik, szombaton finn terület ellen nem volt ellenséges légi tevékenység. Vasárnap hajnali 5 óra tájban sikerült egy ellenséges zuhanóbombázó gépnek a finn tengeröbölén levő Porvo városa fe-

lett átrepülni. A gép célpontul a székesegyházat választotta és találattal súlyosan megrongálta. Ezenkívül eltalált még két faházat.

AZ ANGOLOK UJABB SÜLYOS VESZTÉSEGE A CSATORNA FELETT

Mint a NTI értesül, az angol légihaderőnek a csatorna partja ellen intézett támadási kísérleteit a németek vasárnap is visszaverték és a légi csaták során jelentékeny veszteséget okoztak az ellenségnek. Német vadászok a déli órákban egy bombázókból és vadászrepülőkből álló kötelékből kilöttek egy Spitfire-, 3 Hurricane- és 2 Bristol-Blenheim-gépet, mire az ellenség azonnal visszafordult. A németeknek nem volt veszteségük. Délután brit bombázók vadász-

gépek védelme alatt ismét támadást kíséreltek meg a csatorna partja ellen, azonban még a légvédelmi zárótüzet sem tudták áttörni. Ez az ellenséges kötelék a német vadászok közbelépése után 2 Spitfire- és 1 Hurricane-gépet veszített. Eddig tehát 9 angol gép lelévéséről érkezett jelentés.

Hétfőre virradó éjszaka néhány ellenséges repülőgép északkeletről jövet, birodalmi terület fölé repült. Egyes gépek megkísérelték, hogy elérjék Berlint. A légvédelmi ütegek működésbe léptek és az ellenséges gépek azonnal visszafordultak. A támadási kísérlet tehát teljesen eredménytelen volt.

AZ AFRIKAI HARCTÉR

Az északafrikai harctéren német harci repülőgépek szombaton eredményesen támadták egy brit

erőd anyagraktárát és az erőd légvédelmi állásait. A bombák ledobása után az anyagraktár kigyulladt.

DUFF-COOPER UTJA

Duff-Cooper vasárnap délután Clipper repülőgépen Newyorkba érkezett. Elmondotta, hogy mintegy két hétig tartózkodik majd az Egyesült Államokban. Először Washingtonba látogat el, onnan Sanfranciskóba repül tovább, majd óceánjáró repülőgépen a Távollétre utazik.

MUSSOLINI BRUNO EMLÉKE

Az olasz légügyi miniszter elrendelte, hogy Mussolini Bruno hősi életének és halálának emlékére a pizai bombázóraj ezentúl Mussolini Bruno nevét viselje.

Beszüntették az usztasa-szervezetek működését

A Popolo di Roma zágrábi jelentése szerint a horvát államvezető felmentette az összes tartományi, körzeti és községi usztasa vezetőket és azok helyetteseit. Az usztasa szervezetek fennmaradnak, de működésüket az új vezetők hivatalbalépéséig felfüggesztik. Az usztasa segédszervezetek és rohamosztagok működését azonnali hatállyal beszüntették. Ez az intézkedés nem vonatkozik a rendes usztasa miliciára és a párt rendes szervezeteire.

A Stefani zágrábi jelentése szerint vasárnap a volt Macsek-féle parasztpárt 180 képviselője és vezető tagja ünnepélyes keretek között felesküdt Pavelics államvezetőre.

Tanulmányi eredmények a zombori gimnáziumban és a kereskedelmi iskolában

Zomborból jelentik: A zombori reálgimnáziumnak az elmúlt tanévben körülbelül 820 tanulója volt, bukkak összesen 122, ebből osztályt ismételt 21, 100 megy javítóvizsgára s egy nem ismételt az osztályt. Az I. osztályban pótvizsgára utaltatott 28 tanuló, a II.-ből 12, a III.-ből javítóvizsgára 28 tanuló, a IV.-ből 16, az V.-ből 18, a hetedikből 1 tanuló tesz javítóvizsgát. Nemzetiség szerint javítóvizsgára utaltatott 8 magyar, 100 szláv, 6 német és 8 zsidó, vallás szerint 38 róm. kat., 71 gör. kel., 2 református és 11 izraelita. A javítóvizsgálatok e hó végén lesznek.

Az 1941/42. tanévre július 1—3-áig összesen 661 tanuló jelentkezett.

A beiratások szeptember 1., 2. és 3-án lesznek. Az alsó 4 osztályok párhuzamosak s külön fiú- és külön leányosztályok lesznek, míg a felsőosztályok vegyesosztályok. Az intézet igazgatója Magassy Antal. Magyar-német tanárok: dr. Lakas Sándor és Ipoly Szilvia; magyar-latin: dr. Halmi Miklós, Lubek Jolán és Linberg Márta; történelem-földrajz: Gróf Imre és dr. Fehér Jolán; természetrajz-földrajz: Starer Béla; latin-görög-történelem: Holpert Gyula; matematika-fizika: Görbe Imre, Vikár István és Környei Erzsébet. A testnevelés tanárai: Raffay Károly és Fenyvesi Anna; vegytan-termesztrajz: Eszes Irma; rajztanárok: Csók László és Birmayer Mária; a

szerb és történelem: Kumanov Bozsidar; matematika és fizika tanár: Adám Lujza. A régi tanárok közül Szlavicska Jakab, Simon Károly, Kalcán Mária, Bakov Jakab, Dimitrijevic Szófia és Petrovic Náda állanak az intézet szolgálatában.

A magyar királyi kereskedelmi középiskolában a tavalyi létszám az érettségizettek kivételével 208 tanuló volt. Ebből jelesen végzett 7 tanuló, jó eredménnyel 66 tanuló, elégségesen végzett 115, javítóvizsgára utaltak 17 tanuló, osztályismétlésre pedig 3 tanuló. A magyar királyi állami kereskedelmi középiskolába a következő tanárokat nevezték ki: Becker József »A«-szakos, dr. Kiss Aranka »A«-szakos, Kiss Olga »A«-szakos, Benkő István matematika, Kovács Béla és Kovács Béláné »O«-szakosak, dr. Vargáné, Balogh Ilus természetrajz-magyar, Wieland Mária magyar-német, Máltényi Györgyi német-francia és Lucák László történelem-magyar. Az intézet élén Szewald Ferenc ideiglenes igazgató áll, a régi tanárok közül Major Lajos, Major István van az intézet szolgálatában.

Hazai hoszítványa a zárandokokkal Mária Gyűdön

Böhönyei Dezsőnél, az alsó vendéglobban. Finom hegyi borok, sörkülönlegességek. Elsőrendű hentesárak. Bácskai konyha.

A gyönyörű nő...

A sexapeal királynőket mintha kissé felejteni kezdené a világ. A szenzációkkal szemben a hüség nagyobb megnyilatkozása még a könynyelműbb időkben sem volt különösebben kitartó. Mikor a szépségkirálynőket, ezeket a fényvilágon át és meghurcolt szegény szépeket a reklám levette üzleti táblájának bevételi oldaláról, oda a sexapeal királynői kerültek. A láb, boka, comb, csipő, mell, stb. e darabokra szedett hősnőiben véget is ért a gyönyörű nő minden szépségét oly méltatlanul eltékozoló hazug kultusza. A reklámok gyönyörűsége tünőben van. A kirakat-nők szomorú és nagyon szegény emlékek lesznek. Minden szépségük mellett is. Furcsa az esetük. A szépségükben vesztették el a szépségüket. A nő szépség nagyon komoly dolog. Minden szépség színe, illata, titka és beteljesülő világa egyetlen fényességben. A szépségek drága gyöngye a női szépség. A szépségek lelke. És nincsen csunyasabb, mint a lélektelen szép nő. Egész világok épültek fel egy-egy szép nő körül. De voltak világromboló szép nők is. Ezek a híres és hírhedt nők a maguk glóriás szépségében mély nyomot hagytak az emberiség egyetemes fejlődésében. Egyiptom uralkodónője, Cleopatra, nagyban hozzájárult a római birodalom gyorsabb hanyatlásához és vele a Kelet évezredre szóló elzárt világának megmaradásához. Nem valószínűtlen feltenni a kérdést, hogy vajon létrejöhetett volna-e a későbbi ózmani birodalom, ha a római birodalom befejezte volna a Kelet megszerzését, amit Antoniusnak kellett volna elvégezni. Cleopatra szépsége Antoniusban kimérhetetlen civilizáció fejlődését zárta le. Stuart Mária szépsége a még nála is szerencsétlenebb Erzsébet női gyűlölködésében sokban hozzájárult Anglia világbirodalmának megalapozásához. Az orosz cárnők rossz szerelmesek, de annál jobb politikusok voltak. Az utolsó francia forradalom előidézésében jelentékeny részük volt. Hogy a női szépséget milyen komolyan kell értékelni, arra a néhány példa is már megvilágító értelmű. Történelmi tények ezek. De egyuttal gazdagító tanulságok arra is, hogy a nő szépsége jelentőségében mindig messzebbható életformáló tényező, mintha a szépséget csak egyszerű testi adottságnak vennénk. A szépség testi értelmezése, annak általános elterjedtsége, mindig együtt járt a civilizációk elposványosodásával, nemzetek és világok bukásával. A határán világában kihunyt Athén csillaga.

A magyar nő eszményi képe Zrínyi Ilona. A munkácsi vár a magyar történelmi létezés egyik legmegszenteltebb bástyája. Ennek a bástyának örök magyar jelentőségét a magyar nő hitvesi hűsége és a gyermekei jövőjét védelmező magyar anya adja meg. Zrínyi Ilona kivételes szépségű nő volt. Kora legszebb asszonyának tartották. Szépsége azonban már régen elporladt volna. De szépsége igazi női szépség volt. Cleopatrát ismeri az egész világ. Zrínyi Ilonát csak a világ nemesebb része. Cleopatránál kialakult egy egész nagy történelmi kor, mert a döntő pillanatban önmagát egész civilizáció sorsa fölé helyezte. Zrínyi Ilona pedig egész ragyogó szépségét nemzetünk érdekének alárendelte. A magyar nőt örökre összeforrasztotta a hitvesséssel és az anyával. A nőt a ma-

A szülői szíves figyelmébe!

A Kalocsai Iskola Nővérek Miaszonyunk Leánynevelő Intézete
SZABADKA

Iskolái: Elemi és polgári iskola. Szeptemberben megnyílik a leányliceum-tanfőnöképző. Az intézet internátussal kapcsolatos. Az internátusban elhelyezést nyerhetnek a szabadkai állami leányközépiskolák növendékei is. A leánynevelőintézet nevelési szelema Katolikus-, magyar-, családi jellemképző-, életre és önállóságra nevelő. Internátusi tartásdíj havi 80.— pengő.
(Köztisztviselők gyermekei kedvezményben részesülnek)

Októberben népszámlálást és általános összeírást tartanak a Délvidéken

Budapestről jelentik: A m. kir. minisztérium az 1941 évi október 10 és október 11 közötti éjjeli állapot alapulvételével

a visszafoglalt délvidéki területeken általános népszámlálást megrendelt.

A rendelet szerint

a népszámlálás alkalmával össze kell írni egyenként minden személyt, a lakás céljaira szolgáló épületeket, lakásokat és egyéb helyiségeket. Külön adatgyűjtést kell végezni az önálló iparosokról és az ipari üzemekről, az önálló kereskedőkről és a kereskedelmi üzletekről, ugyancsak a földbirtokokról, a földhasználatokról és igazságokról.

A népszámlálással egyidejűleg külön is számba kell venni az 1872 évi január 1 és az 1930 évi december 31 napja között született férfiakat és az 1892 évi január 1 és az 1925 évi december 31 között született nőket vagyis a 11—69 éves férfiakat és 15—49 éves nőket, továbbá az 1882 évi január 1 és az 1924 évi december 31 között született (17—59 éves) katonaviselt polgári személyeket és az 1894 évi január 1 és az 1921 évi december 31 között született (20—47 éves) nem katonaviselt férfiakat. A népességből mindazokat, akik az 1941 évi október 10-én éjjel 12 órakor életben voltak, még akkor is számba kell venni, ha az adatok helyi összegyűjtéséig meghaltak ellenben azokat akik az 1941 évi október 10-én éjjel 12 óra után születtek a számlálásból ki kell hagyni. A népszámlálást a M. kir. Központi Statisztikai Hivatal vezeti egyuttal gondoskodik az adatok feldolgozásáról és közzétételéről. Az adatok helyi összegyűjtését a törvényhatóság első tisztviselője a járási főszolgabíráknak, a megyei városok polgármestereinek, a községi és körjegyzőknek

valamint az erre célra alkalmazott számlálóbiztosoknak és felülvizsgálóknak közreműködésével 1941 október 11 és 25 között hajtja végre.

Ánépszámlálás és az azzal kapcsolatos összeírások céljára nyomtatványok szolgálnak, amelyekkel a M. Kir. Központi Statisztikai Hivatal látja el a városokat és községeket. A számlálólapot mindenki maga vagy helyette a családfő illetőleg a háztartás feje tölti ki. A háztartást vezető a háztulajdonos vagy megbízottja tölti ki, ha azonban az épületben a tulajdonos lakásán kívül más lakás is van, az abban lakókra vonatkozó adatokat a számlálóbiztos tölti ki. Az önálló iparosok és az ipari üzemek rózsaszínű valamint az önálló kereskedők és kereskedelmi üzletek kék színű kérdőívét és az igazolólapot az önálló iparos vagy kereskedő, illetőleg az ipari üzem vagy kereskedelmi üzlet tényleges vezetője vagy ennek megbízottja állítja ki. A népszámlálási nyilvántartólapot és a népszámlálás katonai szelvényét az érdekelt személyek illetve helyettük a családfő állítja ki. A földbirtokok és az állatállomány számbavételére szolgáló összeíróívét minden földtulajdonos (földhözjutott), földhasznélvező földhasznélvező valamint földtulajdonnal illetőleg egyéb földbirtokkal nem rendelkező haszon — és igazságtulajdonos maga vagy helyette a gazdasági üzem vezetője tölti rendszerint ki. Elháríthatatlan akadály esetében, valamint abban az esetben, ha az adatszolgáltatásra kötelezett a megfelelő nyomtatványt nem tudná személyesen megfelelőképpen kitölteni, a nyomtatványt a számlálóbiztos töltheti ki. A nem helybenlakók valamint a távollevők és jogi személyek összeíróívének kitöltéséről a községi vagy körjegyző illetőleg a polgármester gondoskodik. A feldolgozás megkönnyítése céljából a nép-

számlálás és az azzal kapcsolatos összeírások céljára szükséges nyomtatványokat általában magyar nyelven alvashatóan tinnával kel kitölteni.

A számlálóbiztos a nem magyar anyanyelvűek által anyanyelvükön megadott válaszokat köteles magyar nyelven is bejegyezni illetőleg az eredeti adatbejegyzés épségbenhagyásával a magyar fordítást a megfelelő helyre bejegyezni.

Az adatgyűjtést számlálókörzeteken, az adatgyűjtés közvetlen felülvizsgálását pedig felülvizsgálói körönként kell végezni. A számlálókörzeteket és felülvizsgálói köröket a városokban a polgármester, a járáásokban a járási főszolgabíró alakítja meg legkésőbb szeptember 11-ig. Számlálóbiztosokul elsősorban tanítókat kell alkalmazni, szükség esetén kinevezhetők a középfokú iskolák egyes tanárai is. Felülvizsgálókul községekben jegyzőket illetve segédjegyzőket városokban városi tisztviselőket kell alkalmazni.

A számlálást házról-házra és lakásról-lakásra menve a helyszínen kell foganatosítani.

Olyan számlálókörzetekben, amelyekben valószínű, hogy az adatszolgáltatásra kötelezettek a nyomtatványokat személyesen is kellőképpen ki tudják tölteni, a nyomtatványokat már a számlálást megelőzően legkésőbb azonban a számlálás első napján a szükséges mennyiségben szét kell osztani, annak megjelölésével, hogy a számlálóbiztos melyik napon fog a kitöltött nyomtatványokért a helyszínen megjelenni.

A lakosságot arra is figyelmeztetni fogják, hogy ebben az időpontban lehetőleg tartózkodjék otthon és az adatokat igazoló okmányokat erre az időpontra mindenki készítse elő.

A számlálóbiztos az adatszolgáltatás helyességét és teljességét ilyen esetekben a helyszínen a bemutatott okmányok alapján ellenőrizi és a mutatkozó hiányokat az adatszolgáltató okmányai illetőleg azok hiányában bevallás alapján pótolja.

A népszámlálás és az azzal kapcsolatos összeírások céljára szükséges nyomtatványok kiállításához szükséges adatokat mindenki köteles megadni.

A megadott adatokat lehetőleg eredeti okmányokkal (születési anyakönyvi kivonat, iskolai bizonyítvány, oklevél stb.) kell igazolni. Aki tudva hamis vagy valótlan adatokat vall be vagy a beszolgáltatandó adatot ismételt felszólítás ellenére a kitűzött határidőre igazolatlanul be nem szolgáltatja vagy az adatok beszolgáltatását megtagadja kihágást követ el és pénzbüntetéssel büntetendő. A rendelet még kimondja, hogy

a népszámlálás és összeírás alkalmával beszolgáltatott adatokat nem szabad az adók kivételénél alapul venni.

KONDOR ÉS KRAUSZ

Kondor és Krausz kártyázik. Parti után Weisz, a kibic odamegy Kondorhoz és azt mondja neki:

— Rémes, hogy kicsoda pehbel játszottál. Ilyen pehbel még életemben nem láttam.

— Csoda? — feleli Kondor. — Két ászot otthon felejtettem.

és kor, amely az élet költészetét megtagadja. Madách a londoni vásár csodálatos víziójában Era ajkán látja meg az emberi felemelkedés mindent betöltő szépségét:

„Mit állsz tátonogó mélység lábaimnál! Ne hidd, hogy éjjed engem elriaszt: A por hull csak beléd, a föld szülötte, Én glóriával álltallépek azt.

Szerelem, költészet, ifjúság Nemtője tár utat örök honomba;

E földre csak mosolyom hoz gyönyörűt,

Ha napsugár gyanánt száll egy-egy arcra”.

A szépségkirálynők és sexapeal-nők fölött, a vásári zajból így szól egy valóban férfini alak az élet Nemtőjéről, a megtalált egyetlen asszonyról. Az igazi, a gyönyörű nőről...

KRISTÁLY ISTVÁN

Emlékezzünk

AUGUSZTUS 12.

1759.

Az ugynevezett hétéves háboru egyik legnagyobb csatáját Poroszországban, az Odera melletti Kunersdorf-nál vívták, ahol az egyesült osztrák-orosz sereg fényes győzelmet aratott a poroszok felett. Ebben a csatában magyar ezredeink közül az erdélyi »Kálnoky« (utoljára medgyesi 2.), valamint az akkor felvidéki »Nádasdy« (utoljára soproni 9) huszárezred tüntette ki magát. A Nádasdy huszárok egy része mint tartalék a porosz támadásnak kitett balszárny mögött volt felállítva. Amikor a győzelem a mi javunkra hajlott, — az ezred egyik törzstiszteje: nemes Graffenstein őrnagy azt a parancsot kapta, hogy négy századdal es az ezredhez beosztott 150 főnyi horvát gyalogszáddal, — a közeli erdőn át — a legközelebbi porosz csapat hátába jérközzék és visszavonulását akadályozza meg. Ennek a feladatnak a csoport sikeresen eleget is tett. Hátbatámadta a porosz csapatot, felerészét foglalt eljette és ezenfelül még 7 ágyut is zsákmányolt. A Nádasdy huszárok másik része a poroszok más helyen hátráló részeit vette üldözőbe, miközben egy szövösen védekező zászlóaljra bukkant. Geissler báró kapitány huszárai élén vakmerően megtámadta őket. Rohama sikerült és az egész zászlóalj szétugrasztását eredményezte. Geissler kapitány sértetlenül hagyta el a harc helyét. Haditette és vitézsége méltó jutalmaként a Mária Terézia Rend lovagkeresztjét kapta meg.

A Kálnoky huszárok szintén egy porosz zászlóaljat szőrtak szét és eredményesen üldözték a csapat vesztett többi porosz csapatot. Mindkét huszárezredünk minden egyes huszára, a győztes csata alatt tanúsított vitézsége jutalmául. Erzsébet orosz cárnőtől egy-egy rubel jutalmat kapott.

1917.

1917. augusztus 12-én a 6. lovashadosztály kötelékében harcoló volt kecskeméti 38. közös gyalogezred III. zászlóalja Kimpolungtól keletre (Bukovina) az 1078-as magaslat ellen támadott, mely fontos pontot a 8. dragonos ezred három nappal azelőtt kénytelen volt feladni. Az ellenséges állás e legerősebb és legveszélyesebb része ellen intézett roham folyamán a 10. század már összes tisztjeit elvesztette. A tisztek nélkül maradt legénység vezetését ekkor Móza János törzserőrmester vette át. Lelkes fellépésével új erőt öntött embereibe s lendületes rohammal kiverte az oroszokat állásukból, hol két gyalogsági ágyut és egy gépfegyvert zsákmányolt. Vitéz tetteivel a legsebb kitüntetésre, az arany vitézségi éremre szolgált rá.

PÜSPÖKFALAT

A társaságbeli hölgy azt mondja jóismerősének, a lapszerkesztőnek.

— Tavaly vette el a gépzónó Licit a vezérigazgatója, már egy éve, hogy házasok és a vezér még mindig nem vált el tőle.

— Na hallja, miért hagyná ott Licit? Hiszen neki köszönheti, hogy van egy milliója?

— Egy milliója van? Azelőtt mennyije volt?

— Két milliója.

A kalocsai Iskolanővérek vezetése alatt álló

Miasszonyunk-Leánynevelőintézet

Ujvidék

internátusba felvesz: elemi és középiskolás

növendékeket (külső iskolába járókat is) Tartás-

díj: havi 85 P. — A jelentkezés határideje:

augusztus 20.

Igazgatóság

Ujvidék, Andrassy u. 11 sz.

Hatvanhat topolyai sokgyermekes, szegény magyar család clindult új otthonába

Amikor a katonai parancsnokság rendelkezése megkezdődött a földigénylők összeírása. Topolyán is sokszáz szegény magyar család jelentkezett, hogy végre már nekik is jusson az istenáldotta bácskai földből, amelyen eddig csak dolgozott kora reggeltől késő estig, másnak. A sokszáz igénylő közül

legelőször a sokgyermekes családok kielégítésére került sor és az alábbi 47 topolyai magyar családnak a Délbácskában, Bécsőváros határában utaltak ki 6—14 hold földet, a családtagok számának arányában:

Pajzer István 7 gyermekes, Vatai István 5 gyermekes, Tóthgál Miklós 3 gyermekes, Uajzer Péter 3 gyermekes, Lőrök Péter 3 gyermekes, Szirák Antal 4 gyermekes, Zsáki János 3 gyermekes, Tóthadonyi János 3 gyermekes, Parák János 7 gyermekes, Fülöp Pál 6 gyermekes, Edelenyi János 3 gyermekes, Paulik Lajos 6 gyermekes, Borsódi György 7 gyermekes, Nagy János 4 gyermekes, Kovács János 10 gyermekes, Matatics József 3 gyermekes, Huber Antal 5 gyermekes, Tóthgyörgy Péter 7 gyermekes, Balázs Bálint 3 gyermekes, Sinos Péter 4 gyermekes, Antal Sándor 3 gyermekes, Úveges Antal 3 gyermekes, Szungyi István 5 gyermekes, Dudás Károly 4 gyermekes, Majoros Antal 4 gyermekes, Vass Péter 4 gyermekes, Turuc Ferenc 4 gyermekes, Magó István 3 gyermekes, Óvári Mihály 5 gyermekes, Nagy Gáspár 3 gyermekes, Varga Imre 4 gyermekes, Ercsi Mihály 3 gyermekes, Szikora Péter 3 gyermekes, Németh András 4 gyermekes, Kovács János 10 gyermekes, Csirovski István 3 gyermekes, Cellik János 5 gyermekes, Vajtér Mihály 4 gyermekes, Rind Bálint 3 gyermekes, Renesik Károly 6 gyermekes, Csöke Károly 8 gyermekes, Ipacs Lajos 3 gyermekes, Úveges András 4 gyermekes, Csábrádi Péter 4 gyermekes, Halász Gergely 4 gyermekes, Varga István 7 gyermekes és Becekei Antal 7 gyermekes családok. Ez a csoport, amely Bácsővároson kapott földet

47 családból áll és 309 tagot számlál.

Tizenkilenc család a Bácsőváros közelében lévő Borócon kapott földet.

Ezek a családok a következők: Müller Ferenc 5 gyermek, Vigh István 5 gyermek, Faragó János 4 gyermek, Peihó András 4 gyermek, Kocsis Pál 3 gyermek, Csajkás Antal 4 gyermek, Pásztor Dezső 6 gyermek, Roncsák István 3 gyermek, Zsáki Károly 3 gyermek, Gergely Dezső 6 gyermek, Szabó Károly 5 gyermek, Bakurek Pál 7 gyermek, Harkai Pál 3 gyermek, Kovács Mihály 2 gyermek, Roncsák Imre 5 gyermek, Barány János 4 gyermek, Mók János 3 gyermek, Horváth János 2 gyermek és Mernyák István 2 gyermek. Ez a csoport 114 tagja van. A két csoport összesen

65 család és 423 családtagot számlál.

A telepítési vezetőség rendelkezése az államvasutak 52 teherkocsiból álló szerelvényt bocsájtottak a 66 topolyai család ingóságainak elszállítására. A topolyai magyar gazdák és mindazok, akiknek kocsijuk, lovuk van, készséggel állottak az új otthonba költözők rendelkezésére és ingyen szállították ki ingóságait a vasutállomásra. Topolyára érkezett és megtekintette az utra készülő 66 magyar családot vitéz Horváth József vezérőrnagy, a telepítés katonai vezetője. Köllő telepítési felügyelő kíséretében. Minden kocsit volt gazdagon virágozva és mindeniken ott lengett a magyar zászló. A vasuti kocsikból mosolygó, megelégedett arcu magyar munkások néznek ki, örök álmuk valósul meg: magukénak vallhatnak egy darabkát ebből az istenáldotta bácskai földből! Az új otthonukba induló topolyaiak bucsuztatására a vasutállomáson sok százan jelentek meg a községből, köztük Turmezey István községi főjegyző, Pataki András bíró és az egész tisztviselő kar. Amikor elérkezett az indulás ideje megszólalt a zene, felhangzott a Himnusz, örömkönnök ülték az eltávozók és az ittmaradottak szemében, lobogtak a zsebkendők és a Rákóczi-induló hangjai mellett lassan kigördült a vonat a topolyai vasutállomásról, magával vevé hatvanhat boldog magyar családot a szebb jövő felé.

A m. kir. rendőrség rangjelzései

A visszatért Délvidék közönsége nem igen ismeri a rendőrtisztek rendfokozatát és nem tudja, hogy milyen megszólítás illeti meg a m. kir. rendőrség tisztikarának különböző tagjait. Félreértések elkerülése végett az alábbiakban ismertetjük a rendőrség tisztikarának rendfokozati jelzéseit és megszólítását:

Mindenekelőtt tudnunk kell, hogy a rendőrség tisztikara két részre oszlik,

a fogalmazó-kari tisztekre és a felügyelő-kari tisztekre.

A fogalmazó-kari tiszteket intező rendőrségnek, a felügyelő-kari tiszteket az őrszemélyzettel együtt végrehajtó rendőrségnek nevezzük.

A fogalmazói kar:

1. Főkapitányhelyettes. Rendfokozat-jelzése hasonlatos a honvéd tábornoki rendfokozatával. (Ilyen Ujvidéken nincs).

2. Főtanácsos. Hasonló a honvéd ezredesi rendfokozathoz, vagyis pléhgallér, három csillag. Az ujvidéki rendőrkapitány (tehát nem főkapitányság) vezetője főtanácsos.

3. Tanácsos. Hasonló a honvéd alezredesi rendfokozathoz, vagyis pléhgallér, két csillag.

4. Kapitány. Hasonló a honvéd őrnagyi rendfokozathoz, vagyis pléhgallér, egy csillag.

5. Fogalmazó. Hasonlít a honvéd századosi rendfokozathoz, három csillag.

6. Segédfogalmazó. A honvéd főhadnagyi rendfokozathoz hasonlóan két csillag.

7. Fogalmazó gyakornok. A honvéd hadnagyi rendfokozathoz hasonlóan egy csillag.

A felügyelői kar:

1. Rendőrfőparancsnok. Hasonló a honvéd tábornoki rendfokozathoz (Ilyen Ujvidéken nincs).

2. Rendőrfőfelügyelő. Megfelel a honvéd ezredesi, alezredesi és őrnagyi rendfokozatnak.

3. Rendőrfelügyelő. Megfelel a honvéd századosi és főhadnagyi rendfokozatnak.

4. Rendőrfelügyelő gyakornok. Megfelel a honvéd hadnagyi rendfokozatnak.

A Délvidéken megszűnt a postai csomagforgalom korlátozása

Budapestről jelentik: A m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter rendeletileg

megszüntette a katonai közigazgatás alatt álló területek csomagforgalmára megszabott különleges súly és tartalomkorlátozásokat.

Ezért a jövőben a m. kir. honvédség katonai közigazgatása alatt álló területek postai csomagforgalmára minden vonatkozásban az általános és az ország többi részére megszabott feltételek érvényesek.

BRISTOL SZÁLLODA

Előkelő családi szálloda, olcsó árakkal. Egy ágyas szoba 7 P-től, két ágyas szoba már 12 P-től. Előkevény kiszolgálás.

BUDAPEST, DUNAPARTON

1841. 1941.**PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK**Alapított 1841-ben kelt királyi szabadalomlevéllel
Alapítke és tartalékalapok: P. 51,600.000**Uj honfoglalók között**

III.

A józseffalvi harangok is hazajöttek...

Topolyán túl Andrásfalva az első telepés község, amelyet meglátogatunk. A nemzetközi műút két oldalán fekszik a telep, a tűző napfény bizony itt is majdnem mindenütt üres házakra sugárzik mostan; a falu népe künn van a földeken, aratnak. Az iskolában azonban itt is virágozik az élet, a gyerekek ott sereglenek Gulyás János tanító körül, aki nagy lelkesedéssel mondja, hogy a tanítás tulajdonképpen még nem kezdődött el, de a nevelés már igen. A gyermekek boldogok, hogy tanítójuk ajkáról magyar szót hallanak. Ebben a községben ötvennyolc telepés család van, ezenkívül kilenc vitézi család, a többi öslakosság. Az iskolában a gyermekek létszáma is elég magas, eddig százharman vannak. Persze ennek a tömegnek sem lesz elég egy tanító, bizonyosra lehet venni, hogy mostani tanítójuk hamarosan segítséget kap.

Megkérdezzük Gulyás Jánost, milyen tapasztalatai vannak eddig a gyermekekkel. Ezt válaszolja:

— Bizony, egy kicsit nehezék ezek a gyermekek,

nagyon meglátszik rajtuk, hogy eddig román tanítójuk volt,

aki nem beszélt az anyanyelvükön. Nincsenek még hozzászokva a fejelemhez, de jóindulatauk s bizonyos, hogy hamarosan szép eredményeket mutatnak majd fel. Persze sok szeretet és türelem kell hozzá.

Átme gyünk az ut másik oldalán levő egészségháza. Most rendezkednek be, a lakosok eddig még nem igen vették igénybe, mert mindenki a munkával van elfoglalva. Ebben a házban kereskedés volt, most az üzlet helyén orvosi rendelő van, meg is érkezett a teljes felszerelés. Az előszobában vándorkelengyét mutat a zöldkeresztes nővér; hamarosan szükség lesz rá, mert

itt is van bőségesen gyermekáldás, akár csak a többi bácskai székely telepen.

Nagyfénnyel át a telepés községre hajtatunk. Zsednik volt azelőtt, most Bácsjózseffalva a neve. Itt telepedett le a bukovinai Józseffalva lakóinak zöme, itt van dr. Németh Kálmán plébánosnak is az egyházközsége. A templom azelőtt szokolház volt, odabenn már orgona szól és ott vannak a józseffalvi oltár egyes részei is, ami pedig legmeghatóbb, az ideiglenes templom előtt összeácsolt haranglábakon ott vannak a bukovinai Józseffalva sok vész látott harangjai. Pár évvel ezelőtt ugyszólván az egész falu leégett körülöttük, csak a templom és a paplak menekült meg s a templomban a harangok.

Megnézem közelről is a harangokat. Hát bizony nem valami nagy büszke, súlyos harangok ezek, errefelé a Bácskában szinte lélekharangszámba mennek. De mégis többet jelentenek, mint akármilyen nagy súlyos harang, mert egy szegény nép hite és lelkesedése keltette életre őket. A nagyobbik felirása ez:

„1876 — JÓZEFFALVA —

Ajándékozta és Szent Domonkos tiszteletére felszentelte gróf Zichy Domonkos“

A kisebbik harangot Varda Titus ajándékozta Józseffalvának, másik oldalán a felirás: **Fabrica Oituz“**. Ezt román harangöntőben készítették. Évszám nincs rajta.

Vasárnaponként már megszólalnak ezek a harangok s nemsokára már új, állandó haranglábakról fogják hirdetni messzire az Isten szavát.

A templomból az iskolába megyünk át, ahol még katonaság tanúzik. Vezetőjük Horváth Imre hadnagy, a polgári életben iskolaigazgató. Annyi szeretettel viseli gondját a község népének, amennyi szeretetet ezen a környéken csak Németh Kálmánnal tapasztaltam. Mingyárt össze is ül a lelkes plébánossal s számíttatják, mennyi téglára, mennyi cementre, deszkára és a jó Isten tudja még mire van szükség. Mert Németh Kálmán erre is gondol s a hadnagy ur mindenben megéri. Csak ilyenkor látja az ember, hogy

szeretettel mennyit és milyen gyorsan lehet elintézni.

Indulás előtt még benézünk a telepés község napközi otthonába. Valóságos gyerekparadicsom ez a hely; soha ennyi szép gyereket egy csapatban még nem láttam. Délután kettő felé járhat az idő, odakünn rekkenő hőség van és a gyermektábor — hetven gyermek — most épen aluszik. Kicsit kezdetleges még a napközi otthon, hiszen csak most rendezkednek be, de Kovács Mária óvónő, ez a lelkes, fiatal szinte maga is gyerekklány két kisegítő székely asszonnnyal a semmiből is csodát varázsol; mindent megkapnak ezek a gyermekek reggeltől estig, amire szemnek, szájnak szüksége van. Százhetvenöt józseffalvi család van a telepen és a napközi otthon nagytermében a kis szalmazsákokon gyermek-gyermek mellett aluszik. Fiúk, lányok, vegyesen, kicsiny angyalkák. Egy-kettő ében van, azokat Németh Kálmán kapja hirtelen a karjára s magához szoritja őket. A bejáratnál, a szalmazsákok mellett kicsi fekete kutya-kölyök, mozdulatlanul fekszik, mintha csak tudná, hogy most csendben kell lenni, ilyenkor alud-

ni kell, de fényes fekete szemei örömtől ragyognak s kicsiny farka ide-oda jár, mint a motolla. Ez a kis kutya a gyerektábor legkedvesebb játékszere.

Székely asszonyokkal, emberekkel beszélünk itten. Valamennyien meg vannak elégedve, örvendenek a hazatérésnek és alig várják, hogy már véglegesen berendezkedjenek. Minden tetszik nekik itten, a föld, a víz, a levegő és a nagyszerűnek ígérkező termés, amelyet most közösen aratnak. S ami fontos, künn a határban már tíz törvényszéki bíró és tíz kataszteri mérnök dolgozik szorgalmasan,

megkezdődött a föld végleges beosztása is.

Mert hát szép és ősi dolog a közösségi munka, a kaláka, de azért mégis saját magának dolgozik legszívesebben az ember. Minden jel szerint ősszel már erre is sor kerül.

Megtudjuk még, hogy a községben jelenleg gazdasági telepintéző vezet az aratást és ez a telepintéző látja el a szükséges utasításokkal, tanácsokkal a lakosokat. A telepintéző rendszerét egyébként a tervek szerint a mostani közösségi munkarendszer befejezése után is fenn fogják tartani, mert az egységesen irányított termelés minden bizonnyal sokkal több eredményre fog vezetni, mintha a gazdák csak saját fejük és belátásuk után mennének. Az eddigi tervek szerint az aratásból mindenki megkapja a család szükségletét kielégítő részt, a szükséges vetőmagvakat, a többi pedig a közösségé. Természetesen ezenkívül még teljes ellátást is kapnak a telepesek.

A szomszédos Fogadjisten községben (azelőtt Radivojicsevo volt) a bukovinai magyar tanítók nesztorával, Molnár Gézával találkozunk. Molnár Géza még a hajdani békeidőkben ment ki Bukovinába, hogy az ottani magyarok között a tanítói hivatást vállalja; nem kevesebb, mint

negyven esztendő teltől odakünn

s most népével együtt tért haza. Negyven esztendő igen nagy idő, ez alatt Molnár Géza — bár ő maga anyaországi volt — valósággal egybeforrott az ottani székely néppel s most, hogy a hazaintő szó elhangzott, ő is ott hagyott mindent, kicsi házat, vagyont, földet és hazatért. A messzi békeidőkben a Julián-egyesület felhívására hét tanító ment ki Bukovinába és vállalta a nevelőmunkát, közülök öt már nyugdíjban van. A tanítók persze most népükkel együtt hazatértek. Fogadjistenben tulajdonképpen istenszékelyeknek van, 120 család telepedett le itten, míg a község többi lakosa több más faluban van elosztva. Ezt eléggé sajnálják is az istenszékelyek, de olyan megoldást nem lehetett találni, hogy minden falu népe egy tömbben együtt maradhott volna. A hazatelepítés mindenesetre az istenszékelyeket szór-

A Főméltóságú Úr vállalta egy szabadkai hadirokkant 10. élő gyermekének keresztapaságát

Szabadkáról jelentik: Szabó Lajos szabadkai hadirokkant feleségének két egészséges ikergyermeke született. A Szabó házaspárt bő gyermekáldással jutalmazta meg az Isten: a most született két gyermekkel 12 gyermekük volt a derék embereknek, a gyermekek közül azonban kettő meghalt a multban, úgyhogy jelenleg 10 élő gyermekük van Szabóknak. Az illetékesek utján Szabó Lajos Öfőméltósága vitéz nagybányai Horthy Miklóst, Magyarország kormányzóját kérte fel a keresztapai tisztségre. A szabadkai városi katonai parancsnokságon keresztül most érkezett meg Szabóékhoz a Főméltóságú Ur válasza, amelyben megörvendezteteti a boldog házaspárt és

tudatja velük, hogy a keresztapaságot elvállalja.

Szabó Lajos gyermekeit a Főméltóságú Ur képviselőjében augusztus 15-én tartja keresztviz alá Bittó Dezső vezérőrnagy, Szabadka katonai parancsnoka, a kereszteléssel kapcsolatban nagy ünnepséget rendeznek.

ta szét legjobban. Bonczos államtitkárt nagyon megszerették és minden vágyuk az lenne,

ha az ő falujukat Bonczosfalvának keresztelnék el.

Panasza is van az öreg igazgatótanítónak; úgy hírlik, hogy ha nyugdíját elismerik, akkor ott hagyott vagyonáért, amely pedig nem is az övé, hanem a feleségé volt (a tanító ur ott nősült meg Istensegítsen, odavaló gazdalanít is vett el) nem kap ut kártérítést. Van ugyanis egy álláspont, amely szerint neki a román államtól járna a nyugdíj. Remélhető azonban, hogy ezt a sérelmet orvosolni fogják és akkor az igazgatótanító ur, aki negyven évig nevelte a magyar gyerekeket Bukovinában, minden bizonnyal boldogan fogja leélni öregsége napjait új otthonában.

Még átme gyünk Csantavérre és a község szélén levő telepet nézzük meg. Az emberek itt is mind aratáson vannak, csak egy-két asszony lézeng a faluban. Itt is az aratás láza ég az emberekben, az első boldog aratásé. Ahogy a földek mellett elhazunk, innen is, onnan is felénk lengetik a kalapjukat; nincs ma boldogabb nép a bácskai székely telepeseknél.

(Folytatom)

Csuka Zoltán

MUSICA

az ország egyetlen zongoragyára

Bemutató termék: **Budapest,** VII., Erzsébet körút 43 (Royal)

Nagy munkát fejt ki az Állami Munkaközvetítő Hivatal újvidéki kirendeltsége

Általános nemzetgazdasági és honvédelmi érdek, hogy a munkapiac szervezett legyen — hangoztatta vitéz Bayer Ferenc vezérőrnagy, városi katonai parancsnok — a munkaadókhöz intézett felhívásában, amelyben felhívta a munkaadókat, hogy ha alkalmazottakra, munkásokra van szükségük, forduljanak a m. kir. Állami Munkaközvetítő Hivatal újvidéki kirendeltségéhez.

Kevesen tudják, de mindenkinek — munkásnak, munkaadónak — egyaránt tudnia kell, hogy az Állami Munkaközvetítő Hivatal, amelynek újvidéki kirendeltsége május végén kezdte meg munkáját, teljesen ingyen és díjtalanul végzi a munka és állásközvetítést.

A hivatal az iparügyi minisztérium felügyelete alatt áll, az újvidéki kirendeltség vezetője Bánfalvy Kálmán, aki az alárendelt tisztviselőkkel együtt igyekszik rendet teremteni az újvidéki munkapiacra. A munka természetesen az elején nehézségekbe ütközött, de az újvidéki munkanélküliek most már hozzászoktak ahhoz, hogy az Állami Munkaközvetítő Hivatal útján igyekezzenek munkához, álláshoz jutni. A munkaadók is egyre inkább a Munkaközvetítő Hivatal szolgálatait veszik igénybe, ha munkásra, alkalmazottra van szükségük. Ezt vitéz Bayer Ferenc vezérőrnagy, városi katonai parancsnok felhívásának lehet köszönni, aki felismerte annak szükségességét, hogy a munkapiac irányítása egy helyről történjék. Előnye ez a munkásoknak, akiknek nem kell végigkijátszani a gyárakat és üzemeket, ha munkaalalmat keresnek és előnyére válik ez a munkaadóknak is, akik az Állami Munkaközvetítő Hivatal útján mindenkor megkaphatják a szükséges munkaerőket.

Az Állami Munkaközvetítő Hivatal a Vak Bottyán-utca 2. sz. alatt, a volt munkásbörze épületében működik. Tágas, tiszta, fehér csempezett váróterem fogadják a munkakeresőket, külön várótermük van a férfi és külön a női munkakeresőknek. Itt jelentkezniük kell, bemondják személyi adataikat és személyi lapot kapnak. Az Állami Munkaközvetítő Hivatal nyilvántartást vezet az összes munkaalkalmakról és munkanélküliekről, kereskedelmi és ipari szak- és szakképzetlen munkásokról és munkásokról, tisztviselőkről és háztartási alkalmazottakról. Mihelyt munkaalkalom kínálko-

zik, elküldik a rendelkezésre álló megfelelő munkaerőt. A munkaalkalmak nyilvántartását kifüggesztik a váróteremben is, úgyhogy a munkakeresők itt pontos felvilágosítást kapnak arról, hol lehet munkát találni.

Az Állami Munkaközvetítő Hivatal újvidéki kirendeltsége jelenleg 480 munkanélkülit tart nyilván. A hivatalban naponta mintegy 100—150 munkanélküli jelentkezik, naponta 30—40 munkanélkülit helyeznek el, de vannak olyan napok is, amikor száz munkás számára is adódik munkaalkalom. Mihelyt a munkaadók teljesen felismerik az Állami Munkaközvetítő Hivatal fontosságát és valamennyien ott jelentik be munkásszükségüket, ez a szám még emelkedni fog.

Az újvidéki kirendeltség május vége óta, amikor megkezdte működését, a mai napig 1531 munkást juttatott munkához.

Ez a szám bizonyítja a legjobban azt a nagy munkát, amit a hivatal kifejt.

Ismételten szükségesnek tartjuk hangoztatni, hogy a munkaközvetítés teljesen ingyenes, azért sem a munkaadó, sem a munkás egy fillért sem fizet. A munkásoknak tagdíjat sem kell fizetni, egyetlen kötelességük az, hogy jelentkezzenek a hivatalban mindaddig, amíg nem sikerül őket elhelyezni. Hangsúlyozni kell azt is, hogy a munkaközvetítés teljesen pártatlan. A hivatal épüget szolgálja a munkások, mint a munkaadók érdekeit.

Az állásközvetítésen kívül az Állami Munkaközvetítő Hivatal intézi a hadigondozottak és tűzharcosok ügyét is. Törvény írja ugyanis elő, hogy az üzemekben alkalmazott munkások tíz százalékának a hadigondozottak vagy tűzharcosok sorából kell kikerülni. A polgári igazgatás bevezetése után ennek a törvénynek érvénye Újvidéken is életbelép.

A hadigondozottak és tűzharcosok az Állami Munkaközvetítő Hivaltól kapják meg a szükséges igazolványt, amelynek alapján az állások betöltésénél előnyben részesülnek.

A hivatal a munkanélküliek esetleges segélyezésével kapcsolatosan is fontos szerv, amennyiben segélyt csak azok kaphatnak, akik a Munkaközvetítő Hivatal által adott igazolvánnyal igazolják, hogy kerestek munkát, de önhibájukon kívül nem jutottak keresethez.

HIREK

ÜGYELETES SZOLGÁLAT ÚJVIDÉKEN augusztus 9-től 16-ig. Ügyeletes orvos: dr. Ivanits István, Hitler-u. 8. Telefon: 28—44. Ügyeletes gyógyszerárak: Raletits, II. Rákóczi Ferenc-ut 2. Telefon 21—00. Nenádovics László, Mussolini-u. 12. Telefon 23—95. Mentők és tűzoltók: Andrassy-utca 12. Telefon 33—22.

Eltemették vitéz Bodor Istvánt. Szombat délután nagy részvétellel kísérték utolsó útjára Újvidéken vitéz Bodor István elsőosztályú törzserőst, a visszatért Újvidék első vitézi halottját. A temetésen az Országos Vitézi Szék képviselőjében vitéz Iván Imre főhadnagy jelent meg, az újvidéki vitézek közül ott volt vitéz dr. Nagy Miklós polgármester, eljöttek az elhunyt anyaországból idetelepített vitéz bajtársai is, azonkívül az újvidéki vitézjelöltek közül számosan. A Tűzharcos Szövetség zászló alatt díszszázaddal vonult ki. Hörváth Lajos református lelkész megható gyászbeszéde és Kincses Zoltán segédlelkész imája után elindult a menet a hősök temetőjébe, amely megható gyászszertartás és tisztelgés után magába fogadta az első vitézt. Vitéz Bodor István sírjára a család koszorúján kívül a Vitézi Szék és a Tűzharcos Szövetség is koszorút helyezett.

Megalakult a Szabadkán élő, volt világháborús haditengerészek egyesülete. Szabadkáról jelentik: Vasárnap ünnepélyes keretek között alakult meg Szabadkán a volt világháborús haditengerészek egyesülete. Az egyesület elnökévé Füzy Vilmos gyárost választották meg, az alakuló közgyűlésről hódoló táviratot küldtek a Kormányzó ur Öfőméltóságához.

PÉNTEKEN TARTJA ALAKULÓ KÖZGYŰLÉSÉT A DMKSZ ÚJVIDÉKI FIÓKJA. A Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség újvidéki fiókjának alakuló közgyűlését közbejött akadályok miatt többször el kellett halasztani. A közgyűlés határpaját most visszavonhatatlanul pénteken, augusztus 15-én állapították meg. A közgyűlés délelőtt 11 órakor kezdődik a Levente Otthonban.

Egy millió embert befogadó gyülekezőhely Berlinben. Az új Németország építőművészete azt a feladatot tűzte ki céljává, hogy a várost, amely a lakosság életterét képezi, méltóan kiépítse és építészeti alkotásaival a nép együttérzését kifejezésre juttassa. Ez a célkitűzés főleg a birodalmi főváros átépítésében nyilvánul meg, amelynek keretében Hitler Adolf vezér és kancellár Albert Speer műpítész bizta meg. Ez a megbízás nemcsak egyes monumentális épületekre, hanem Berlin városának átépítésére, utcák és terek rendezésére vonatkozik. A berlini Königs-Platzon, ahol a birodalmi gyűlés épülete van, az új tervek szerint a világ legnagyobb gyülekezőhelyét és ezzel egybekötve óriási terület létesítenek, amely 1 millió ember befogadására alkalmas. Az épület, mely a Berlin Észak-Déli-tengely torkolatánál kerül felépítésre 5,5 kilométer hosszú és 200.000 négyzetméter területet foglal el, amelyen egymillió ember felvonulása válik lehetővé. A tér körül épülnek fel a birodalom reprezentatív épületei, amelyek a térségnek méltó keretet adnak. A térség nemcsak a világ legnagyobb, hanem a legmonumentálisabb gyülekezőhelye lesz.

Zászlószentelés a szabadkai MOK Bajai-uti kerületi alosztályában. Szabadkáról jelentik, hogy a Magyar Olvasókör Bajai-uti alosztálya vasárnap ünnepi külsőségek között tartotta zászlószentelési ünnepélyét. Délelőtt 10 órakor tábortábori mise volt, a tábortábori misét Ágoston Miklós lelkész tartotta. Az istentiszteleten a MOK enkkara Kovács Károly vezényletével elénekelt a Magyar Hízekegyet és Himnuszot. A tábortábori misét díszbéd követte, amelyen Nojcsék Géza, Augsburger Imre és lófó Damó Elemér ezredes, Bittó Dezső vezérőrnagy városparancsnok helyettese tartott szép beszédet. Délután 4 órakor Pitscu Ferencné rendezésében műsoros előadást tartottak, amely minden tekintetben kitünően sikerült.

ÚJVIDÉKEN MEGSZÜNTETIK A CSELEDVÁSÁRT. A közelmúltban »Újvidéki színpaloták« című közleményünkben megemlékeztünk a Rex-palota körüli cselédvásárról is, melyre illetékesek úgy látszik felfigyeltek, mert most úgy értesülünk, hogy az államrendőrség a közeli napokban megjelenő rendeletével megszünteti a cselédvásárt és minden gyülekezést az illetékes M. Kir. Állami Munkaközvetítő Hivatal Vak Bottyán-utcai irodája irányít. Az intézkedést csak örömmel üdvözölhetjük, mert nemcsak a kérdéses utcák forgalmát teszik biztonságosabbá, hanem egy a munkaadók, mint a munkakeresők érdekeit szolgálja. Itt említjük meg, hogy a M. Kir. Állami Munkaközvetítő Hivatal közismert előzékenységgel pártatlanul és teljesen ingyenesen áll a nagyközönség rendelkezésére. Háztartási alkalmazottak igénylése a 26—94 telefonszámon történik.

Ki tud róla. A Belgrádból hazatért Antal Annát és Fejős Istvánt keresi Antal Klára Belgrádból. Akik tudnak hollétükről, kérjük közölni a Reggeli Újság szerkesztőségével.

Bélyeg katalógus és újdonság ismerető ingyen. BRUNNER, Budapest, Erzsébet körút 36.

Újvidéken is megnyílik a kereskedelmi hivatal kirendeltsége. A magyar királyi kereskedelmi hivatal Szabadkán, Zomborban és Újvidéken nyit meg kirendeltségeket. Az újvidéki kirendeltség hétfőn, augusztus 18-án kezd meg működését a Horthy Miklós-ut 7 számú házban.

A világ első menetrendje. Száz évvel ezelőtt, amikor az első vasutakat üzembehelyezték, minden vasutastársaság külön dolgozott. Ebben az időben nem volt külön szerv, amely a vasutvonalak menetrendjét összeállította volna és így a vasutak saját programjuk és az időjárási viszonyok szerint közlekedtek. Az 1850-es évek végén, amikor Németország már 6400 kilométer hosszúságú vasutvonalra felett rendelkezett és a német posta igénybe kezdte venni a vasut szolgáltatását a levél és csomagszállításához, a postaigazgatóság kénytelen volt áttekintést összeállítani a vasutársaságok közlekedő vonatairól. 91 évvel ezelőtt ült össze a posta és a vasutak igazgatósága egységes menetrend összeállítása ügyében. 1851-ben, azaz 90 évvel ezelőtt jelent meg a közös gyűlés eredményeként az első 128 oldalas menetrend, amely a belföldi forgalom, ezenkívül Ausztria, Franciaország és Anglia menetrendjeit tartalmazta. A 128 oldal egyik részét postai tarifáknak, európai turaösszeállításoknak és más előírásoknak a nyilvánosságához tartozókat fordították. A mai német 2166 oldalas menetrenddel összehasonlítva tűnik ki a közlekedés hatalmas fejlődése.

Posta utca 7. **PALLASZ MOZI** Posta utca 7.

Az UFA nagy háborús filmregénye:

BUVÁRHAJÓK NYUGATRA!

Buvárhajók és torpedórombolók harca. Hajókaravánok megtorpedozása a tenger modern romantikája, tengerészhumor, a ma háborújának megkapó filmregénye

Főszerepben: **Herbert Wilk, Josef Sieber, Villi Rose, Ilse Werner**

Legújabb UFA és MAGYAR HIRADÓ!

Jegyekről ajánlatos elővételben gondoskodni

REX FILMSZÍNHÁZ

MA

A magyar föld legszebb himnusza

PÁGER ANTAL

legjobb szerepe a Bors István óta

A magyar filmgyártás kiemelkedő alkotása

András

Rendezte: Bánky Viktor — Főszereplők:

Páger Antal, Bódy Bella, Csontos

Gyula, Hidyéghy Valéria, Timár J.

Magyar Világhíradó

Váradosos vízek városa - Kulturfilm

Előadások kezdete: hétköznap 7 és 9-15 órák

szombaton és vasárnap 5, 7 és 9-15 órák

Vasárnap d. e. fél 11 órai kezdettel MAIINÉ

Előveteli pénztár délelőtt 11 órától és délután

az első előadás kezdete előtt 2 órával

Magyarkanizsaiak balesete a szegedi bucsun. Ismeretes, hogy a felszabadult Délvidékről sokezer bucsus ment át Szegedre a Havi-bucsurra. Kanizsáról is sokan vettek részt a bucsun. Amikor a kanizsai szekérsor Szeged alá ért, egy arra haladó autótól megbokrosodtak az egyik szekérbe fogott lovak. A szerkesztő Ladóczki György felesége hajította. A megvadult állatok belerohantak a bucsusok menetébe és legázolták Bolvári Piros hatvanéves asszonyt. Egy másik asszony, Váradi Etel, karját törte a szerencsétlenség következtében, ezenkívül még hárman könnyebben megsebesültek. Bolvári Piroskát a szegedi klinikára szállították.

PAPI ÖLTÖNYEIT,

revizoriát készíttesse

Fáy Józsefnél, Pécs

Irgalmasok épületében

Topolya község tisztviselőkarának új beosztása. Turmezey István községi főjegyző az előjárósággal egyetértve elkészítette Topolya község tisztviselőkarának új beosztását. Turmezey István főjegyző hatáskörébe tartozik a községi ügyvitel irányítása, felügyeleti jogkör, közgyűlési ügyek ellátása, levéltári, legálitási és fontos közigazgatási ügydarabok elintézése. Tisztviselők, előjárók és egyéb alkalmazottak személyi ügyeinek elintézése. Adóügyek irányítása. Fekete Endre megbízott nyug. főjegyző helyettesíti a főjegyzőt távollétében. A községi pénztár ellenőre. Kerekes Gyula megbízott nyug. főjegyző intézi a közellátási és gazdasági bérügyeket. Fontányi Imre pénztáros kezeli a községi háztartást. Szabó László irodatiszt az anyakönyvi, gyámhatósági és hagyatéki ügyeket intézi. Szűcs Károly irodatiszt a járulékeleveleket és lónyilvántartást vezeti. Kass József irodatiszt hatáskörébe tartoznak a végrehajtási, nyugdíj, katonai nyilvántartás, italmérsi, iparendelő, táncengedélyek, büntetéseknél nyilvántartása és a hadigondozói ügyek. Izsáki János irodatiszt irányítja az adó és kórházi ügyeket, házhelyeket és erkölcsi bizonyítványokat. Bencsik István kiegészítő hatáskörébe tartoznak a közlekedési rendszert, gazdasági ügyek, tűzrendszert, selyemtenyészés és cselédkönyv ügyek. Benda János, Bicskei István, Kovács Károly kiegészítők. Makány Ferenc végrehajtási ügyek. Kerekes József kiegészítő a személyazonosság igazolványokat kezeli. Fontányi Károly kezeli az ik-tatót.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVÍZ

AUGUSZTUS 12

1919—1941

1919. ■ Egy magyar és egy román tiszt József főherceg levelét kézbesítette Szegeden. »A budapesti antant misszió« — írja a főherceg levelében — »elnökének kívánsága következtében a szegedi csapatok előnyomulása megállítandó, a csapatok Szegedre és a város közvetlen környékére vonandók össze«. Parancs volt ez? Hiszen csak az idegen hatalom óhaját tartalmazta. Ha valóban visszahívják e csapatokat, ez azt jelentené, hogy feladtak minden reményt arra, hogy belátható időn belül egy olyan hadsereget teremtsenek, melyet az antant a rend fenntartására alkalmasnak talál. Ha pedig ilyen hadsereg nincs, úgy a románok megszállásától sohasem fogunk megszabadulni. Horthy főparancsnok a minisztertanácson már jelenti, hogy kiadta a visszavonulásra a parancsot(?) később este Szegedre érkezett Troitsmonts francia vezérkari százados, ki újabb jegyzéket hozott, melyben óva intik a szegedi vezetését a további előnyomulásoktól. Horthy látszólag végérvényesen engedett és kiállította a visszavonulási parancsot és megállapodtak abban, hogy másnap repülőgépről ő személyesen fogja majd ledobni a vonulóban lévő csapatoknak.

1920. ■ Az oroszok Novogyorgyevszk előtt állottak s megközelítettek Prágát, Varsónak a Visztula másik oldalán levő külvárosát. Közben a francia kormány a fehér orosz Wrangel kormányát, mely Londonban nagy feltett és a békétárgyalások tekintetében nem helyeselték. Amerika viszont támogatta a francia álláspontot. A franciák megszakították a hivatalos összeköttetést az orosz vörös kormánnyal.

1921. ■ A nemzetgyűlés elfogadta a külügyminiszternek azt a javaslatát, melyben felhatalmazást kér az Északamerikai Egyesült Államokkal való külön békétárgyalások megkezdésére.

— A kormányzó Nádassy Imre dr.-t országos főkapitánnyá nevezte ki.

— A legfelsőbb tanács a szakértők meghallgatása után Briand javaslatára kimondta, hogy a felsősziléziai kérdést a szövetség elé terjeszti döntés végett és felhívja Német- és Lengyelországot, hogy a kezükben lévő területeket addig is tartás fenn a rendet.

1922. ■ A Devizaközpont a Jegyintézet palotájában megkezdte működését.

1925. ■ A Popoló d'Italia megleckézteti a csehek és »Europa öszszeférelt térképérők« irt.

1926. ■ Csepelen felrobbant a löszerraktár egy része; politikai merényletnek tartották. — A földművelésügyi miniszter az OMGE kezdeményezésére elhatározta, hogy a legelők javítására kedvezményes kölcsönt nyújt, legelőgazdák képzésére pedig tanfolyamot nyit.

1927. ■ A román vasutakon csak az államnyelven szabad felvilágosításokat adni.

1928. ■ Kaposvárott a Faluszövetség, Szolnokon pedig a vármegye rendezett mezőgazdasági-, épírá- és kulturális kiállítást.

1935. ■ A hitbizományi reformot, a gazdaadósságok rendezését, a sajtóreform alapelveit és a bakonyi minisztertanács egyéb határozatait ismertette Gömbös a NEP értekezletén. — A gazdaadósságok kérdését legkésőbb október 31-ig »teljes nyugalmi helyzetbe« akarják juttatni. A hitbizományi reformban 3000 holdra korlátozták a hitbizományok terjedelmét, az ezen felüli részt az oldalági rokonoknak kell juttatni. Lehetővé teszik a 200—1000 holdas birtokokból és a paraszibirtokokból új hitbizományokat létesítenek. Elkészítik a telepítési törvényt, mely lehetővé teszi, hogy 3000 holdnál nagyobb birtokot telepítés céljaira igénybe vegyék.

1938. ■ Lengyelország kilépett a Nemzetek szövetségéből.

1940. ■ A főkapitányság sajtóirodájában leleplezték a debreceni repülőszerecséltársaság áldozatul esett rendőri riporterek emléktábláját. — A Duce megnyitotta a Tevera csatornát, mely Ostia és Róma között épült és 1300 m. hosszú; az utat 2700 m-rel rövidítette meg.

— Berlin: »Románia még egyszer vegye figyelembe, hogy a versaillesi határokat módosítani kell. — Megkezdődött a döntőütközet Brit-Szomáliában.

— Rendőrkapitányságok szervezése a visszafoglalt Délvidéken. Budapestről jelentik: a m. kir. belügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint a visszafoglalt Délvidéken Szabadkán, Ujvidéken, Zomborban, Zentán és Magyarkanizsán rendőrkapitányságok létesülnek. Ezek a rendőrkapitányságok működésüket augusztus 16-án kezdik meg.

— A Szerbiába visszavándorló szerbek elhelyezése. Belgrádból jelentik: Belgrádban értekezletet tartottak, amelyen a visszavándorló szerbek elhelyezésének és foglalkoztatásának kérdésével foglalkoztak. Az értekezleten a nemzetgazdasági minisztérium biztosa kijelentette, hogy a visszavándorlók egy részét a bányákban lehet foglalkoztatni. A visszavándorlók ellátása tekintetében megállapították az értekezleten, hogy a gabonatermés egy százaléka — amit erre a célra fordítanak nem elegendő és azt a hozzájárulást 2—4 százalékra kell emelni.

— Zöldkeresztes egészségvédelmi szolgálat az újvidéki Darányi-telepen. Amint ismeretes a zöldkeresztes nővérek megérkeztek Ujvidékre és áldásos munkájukat már meg is kezdték. A Darányi-telepen is külön fog működni egy zöldkeresztes nővér, aki a családi látogatásokat is végzi. Addig is amíg a városi egészségházat a Hadnagy-utca 38 szám alatt teljesen be nem rendezik az orvosi egészségügyi tanácsadást dr. Kezes Béla városi kerületi orvos végzi, saját rendelőjében (Szigligeti Ede-utca 33) éspedig hétfőn és pénteken d. u. 4—5 között. Szükség esetén dr. Kezes utasítása értelmében a zöldkeresztes nővér meglátogatja majd az egyes családokat tanácsadás végett. Ezenkívül dr. Kezes Béla mint városi kerületi orvos a Darányi-telepen végzi a városi orvosi szolgálatot és ezért úgy betegügyben, mint halálozás esetén hozzá kell fordulni. A Darányi-telepi városi orvosi szegénybeteg rendelő szintén a Hadnagy-utcai egészségházban nyer elhelyezést.

Békecsók

E hónapban van két éve annak a történelmi eseménynek, hogy az angol, francia, olasz és német államfők összejöttek a bajor fővárosban a világbéke megővésének megbeszélésére. Mindnyájunk szívében megjelent akkor a világbéke reménye, mely a négy nagyhatalom vezéreinek tanácskozása nyomán nem látzott már megvalósíthatatlannak. Daladier, a francia miniszterelnök örömmel utazott haza és vitte ragyogó arcán annak az egyszerű müncheni öregasszonynak a csókját, aki mintegy a német nép békeakarátának megtestesítőjeként nyomta oda a francia miniszterelnöknek arcára békecsókját azért, hogy a nagyhatalmak vezérei nem hajtsák ismét a pusztulás viharába anyai szívvel szeretett és féltett fiait.

A német nép vezetői már akkor megérezték, hogy a müncheni találkozást nem az őszinteség szelleme hatja át, ezért sietett a német bírdalom meg nem támadási szerződést kötni a szovjettal. A német nép ezzel időt akart nyerni, mert tudta azt, hogy a szovjetben sem lehet bízni. Az elmúlt két év igazolta a német eljárást. Anglia és Franciaország mindenáron meg akarta őrizni a békediktátumokat, Oroszország pedig a bolsevizmus kiterjesztésén fáradozott. Németországnak harcot kellett kezdeni a nyugati plutokrácia és az orosz bolsevizmus ellen. A nyugati plutokraták államok hosszú sorát típortatták le a német hadsereggel. Az agyonsanyargatott német népet akarták tönkretenni, de ők meg nem indultak, hanem előbb hadbaszólították a már leigázott, megsemmisített és beugrasztott kis államokat.

Európa népeinek hangulata két-séggel a béke mellett nyilatkozott meg. Békében nem élhet Európa addig, míg a plutokrata Anglia akarja élvezni a föld javait és míg meg nem semmisül Európa veszedelme, az orosz bolsevizmus. A világ javait igazságosan kell szétosztani, ezért küzd Németország.

Az orosz bolsevizmus állandó veszedelmet jelentett az európai kultúrára. Az ellene folyó háború füstös felhői mögött ott látjuk felkelőben a béke napját. Most már az az érzésünk, hogy a győzelmes német, magyar és finn csapatok rövidesen szétosztják ezt a veszedelmes felhőt, hogy ránk süssön a béke napja.

Ne gondoljuk azt, hogy Európának egyedül ellensége a bolsevizmus. Van titkos ellensége is: a szabadkőműves vezérkar Amerikában. Ezek irányító munkája mutatkozott a leverett Franciaországban és mutatkozik most Oroszországgal szemben, melynek felajánlották a szabadkőműves vezetők az Egyesült Államok segítségét. A szabadkőműves vezérkar feje Roosevelt, az Egyesült Államok elnöke. A világbéke megteremtése nemcsak az orosz bolsevizmus leverésétől, hanem a szabadkőművesek megsemmisítésétől is függ.

(*)

— A Szófia és Szkoplye közötti utazás. Belgrádból jelentik: A Szófia—Úszkőb (Szkoplye) közötti vasutvonal részben szerb területen halad keresztül. A hatóságok most rendeletileg szabályozták a forgalmat ezen a vonalon. A rendelet szerint a Szófiából Szkoplye utazóknak tilos a szerb területen leszállni vagy csomagot leadni. A rendelet ellen vétőket csempészeknek tekintik. Azok, akik bolgár területről Szerbia területére kívánnak utazni, kötelesek a határállomáson más vonatba átszállni.

Kedd helyett szerdán fart edzést az UAC

Jelentkezzenek, akik az UAC b-középnek akarnak tagjai lenni

Az Ujvidéki Atlétikai Club vasárnap déleltől népes értekezletet tartott a Botos-féle vendéglőben dr. Wágner Károly elnöke mellett. Az értekezleten több fontos időszaki kérdés megvitatása mellett elhatározták, hogy megalakítják »UAC b-közép« név alatt a kék-fehérek szurkoló-táborát. A b-közép megalakításával külön bizottságot bíztak meg. A bizottság a reábizott munka mielőbbi sikeres elvégzése érdekében ezután is felhívja mindazokat, akik tagjai akarnak lenni az UAC b-középnek, hogy — tekintet nélkül arra, tagja-e az UAC-nak, vagy sem — a csütörtök este 8 órakor megartandó alakuló ülésen szíveskedjenek megjelenni a Botos-vendéglőben.

Az UAC vezetősége ezután adja tudomására az UAC összes játékosainak, hogy a szokásos keddi edzést máról, keddről, holnapra, vagyis szerdára halasztották. A szerdai edzésen minden játékos okvetlen jelenjen meg.

A LEVENTEKÉPZÉS KÖLTSÉGEIT AZ ÖNKORMÁNYZATOK KÖLTSÉGVETÉSEBEN BIZTOSÍTJÁK

Budapestről jelentik: A belügyminiszter a honvédelmi és pénzügyminiszterrel egyetértésben rendeletet adott ki a leventeképzés költségeinek biztosítása tárgyában. A rendelet szerint

a leventeképzéssel kapcsolatban a városokat, nagy és kisközségeket, valamint a vármegyéket terhelő kiadásokat ezeknek az önkormányzati testületeknek a háztartási költségvetésben kell előirányozni.

A leventeképzéssel kiadásokat és bevételeket a városokban, kis és nagyközségekben valamint a vármegyékben létesített »Levente-alap«-ban kell kezelni. A »Levente-alap«-ban évenként előirányzott szükséglet fedezetül szolgáló hozzájárulást a nagy- és kisközségek legfeljebb 8 százalékos, a vármegyék pedig legfeljebb 3 százalékos pótdadónak megfelelő összeg keretében kötelesek biztosítani. Amennyiben a nélkülözhetetlen szükségletek e kereteken belül nem biztosíthatók, a belügyminiszter a honvédelmi és pénzügyminiszterrel egyetértésben egyes vármegyékben a hozzájárulás mértékét esetenként felemelheti.

A »Levente-alap« költségvetésében előirányzott összegek más célra nem használhatók fel.

A rendelet 1942. évi január 1-én lép életbe, azonban a rendeletnek azokat a rendelkezéseit, amelyek a »Levente-alap« költségvetésének összeállítására és az ezzel kapcsolatos kérdésekre vonatkoznak, már az 1942. évi költségvetések összeállításánál alkalmazni kell.

Futball-eredmények

WMFC—Vasas 9:0 (5:0)
DiMÁVAG—DVAC 3:2 (2:0)
Bezdán: Bezdán SE—Szeged 3:1 (2:0)
Szeged: SzVSE—Törekvés 2:1 (2:1), Vasutas Bajnokság.
Bácsalmás: B. MOVE—Szabadkai SE 7:1 (1:1)
Szeged: Ujzagedi TC—Óbecsei Bocsikai 5:1 (2:1)
Turja: Bácsföldvári AK—Turjai SC 0:0.

SPORT

Pénteken Ujvidéken játszik Szeged válogatottja

Az augusztus 20-án kezdődő NB-küzdelmektől már csak néhány nap választ el bennünket és Ujvidéken egyre fokozódó érdeklődéssel tekintenek a majd Ujvidéken lejátszásra kerülő nagy NB-küzdelmek elé. A NB mérkőzések megkezdése előtt az UAC vezetősége gondoskodott arról, hogy még meilott elindul a Délvidék legjobb együttese a Magyar Nemzeti Bajnokság szép küzdelmeinek útján, erőpróbát jelentő mérkőzést játsszék valamelyik NB-csapatjal. Ezért péntekre lekötötte Szeged válogatottját, amelynek

ellenfele Ujvidék város válogatottja, helyesebben — az eddigi jelek szerint — a komplett UAC lesz. Az UAC lelkiismeretes edzéssel készülődik a nagy erőpróbára és holnap is általános, utolsó edzést tart a pénteki nagy harc előtt.

Tekintettel arra, hogy Szegednek két NB-csapata is van, bizonyosra vehető, hogy a pénteki Szeged válogatott—UAC mérkőzés szép sportot nyújt majd, ennek megfelelően Ujvidék sportberkeiben máris nagy érdeklődés nyilvánul meg a pénteki mérkőzés iránt.

Befejeződött a selejtező küzdelem a Szent István Kupában

A Ferencváros 3:2-re verte a Nagyváradit AC-ot

A Szent István Kupa selejtező mérkőzése szombaton este fejeződtek be. Budapesten, közel 16.000 főnyi közönség előtt, villanyfényben játszották le a Ferencváros—Nagyvárad AC selejtező mérkőzést, amely a Fradi megérdemelt győzelmével fejeződött be. Mindkét csapat remek lendülettel csap össze, a csapatok felállítása a következő:

Ferencváros: Csikós — Szoyka dr., Tátrai — Sárosi III., Polgár, Lázár — Lukács, Kiss, Sárosi dr., Finta, Gyetvai.

Nac: Solymosi — Molnár, Domján — Krasznai, Juhász, Demény — Kovács II., Kovács I., Sárvári, Bodola, Haláti.

Az első gólt a Ferencváros éri el a 8. percben, góllövő Gyetvai: 1:0. Gól után mindkét csapatnak több gólhelyzete adódik, a csatároknak azonban nem megy valami jól a lövés. Husz perc múlva Kovács II. kapja a labdát, kicsélez két Ferencváros játékos, utána Bodolának adja, aki 16 méterről a léc alá vágja: 1:1. A 36. percben Molnár erősen gáncsolja dr. Sárosit. A szabadrugáshoz Sárosi Béla, a nagy bombázó áll, nagyerejű labdája Juhász vállán akad küssé, de így is védehetlenül vágódik a hálóba: 2:1-re vezet a Ferencváros.

A 44. percben Dankó játékező mintaszerű példáját adta annak, hogyan kell a játékezőnek fel fognia az előnyszabályt. Haláti, a NAC balszélsője jó helyzetben kapja a labdát, szépen fut a kapura s amikor löni akar, dr. Szoyka gáncsolja. A játékező egyet füttyül, Haláti azonban szinte ugyanebben a pillanatban már megvágta a labdát, amely a hálóba vágódott. Dankó játékező erre gyorsan megégyet fújt: a gólt érvényesítette. Az ítélet igazságos volt, senki nem tiltakozott ellene. Ha a lövés nem megy gólbá, a játékezőnek 11-est kellett volna ítélnie.

A gólnak és vele az egyenlítésnek nem sokáig örülhettek a nagyváradiak: a 45. percben Sárosi dr. testcselel az ujone Lukácshoz játszik, aki berohan a 11-es pontig és onnan

lő az alsó jobbsarokba: 3:2.

A második féldőben mindenki újabb gólokat vár, a NAC azonban kitűnően tartja magát. Hét sarokrugást ér el a Ferencváros a második féldőben, góllá azonban egyiket sem tudja értékesíteni s így a mérkőzés 3:2 (3:2) arányban fejeződik be, szögletarány 8:1 (1:1) a Ferencváros javára.

A Szent István Kupa selejtező mérkőzéseivel kapcsolatban a budapesti »Nemzeti Sport« érdekes statisztikát közöl, amelyben megállapítja, hogy a négy selejtező mérkőzésnek összesen 43.500 nézője volt. A Szent István Kupáért a következő 8 csapat játszott selejtező mérkőzést az alábbi eredményekkel:

WMFC—Kispest 3:2.

Elektromos—Gamma 2:2.

Ujpest—Törekvés 4:1.

Ferencváros—NAC 3:2.

Tovább ment a WMFC és az Elektromos sorsolással, valamint az Ujpest és a Ferencváros, kiesett a Kispest és a Gamma sorsolással, valamint a Törekvés és a Nagyvárad AC. A középdöntőket csütörtökön és pénteken játszik le. Csütörtökön a WMFC—Elektromos, pénteken pedig a Ferencváros—Ujpest Szent István Kupa-középdöntőt játsszák le esti mérkőzésben.

A BUDAPESTI MÁVAG JUTOTT BE AZ NB I-BE

MAVAG—DVAC 3:2 (1:1)

Budapesten, mintegy 5000 főnyi közönség előtt vasárnap játszották le a budapesti MÁVAG—pécsi DVAC osztályozó mérkőzést az NB I-be jutásért. A mérkőzést 3:2 (1:1) arányban megérdemelten nyerte a budapesti csapat, a gólokat Onódi II. (DVAC), Stiffel (MÁVAG), Krivitz (DVAC öngól), Németh II. (MÁVAG), Krivitz (DVAC) lőtte.

ORSZÁGOS ÓCSKAVASGYŰJTÉSI VERSENY DIÁKOK, LEVENTÉK ÉS CSERKÉSZEK RÉSZÉRE

Kerékpárokat kapnak a legtöbbet gyűjtők

Javában folynak a Fémgyűjtőnél az őszi ócskavasgyűjtési kampány előkészületei. Az eddigi tapasztalatok megmutatták, hogy a fiatalság, mely nagy lelkesedéssel kapcsolódott ebbe a munkába, szinte versengve végzi a gyűjtést. A Fémgyűjtő a maga részéről is jutalmazni kívánja a legtöbb ócskavasat összegyűjtő diákokat, leventéket és cserkészeket és erre a célra pályadíjakat tűz ki.

A gyűjtési verseny szeptember 1-től június 30-ig tart.

s azon minden diák, levente, vagy cserkész résztvehet, nemre és korra való tekintet nélkül. A verseny feltételeit szeptember elején az iskolákban, leventeotthonokban és cserkész központokban kihirdetik. A Fémgyűjtő a legtöbbet gyűjtőknek 15 kerékpárt juttat.

Teljes erővel folynak a nyári vasnapok. A lévai vasnapon tíz és fél waggon anyag gyűlt össze. Legközelebb Ungvárott és Rimaszombaton augusztus 11. és 12.-én, Nagykőrösön pedig augusztus 11—13-án tart vasnapot a Fémgyűjtő.

Rövid sport hírek

A gödöllői nemzetközi teniszverseny külföldi résztvevői még eddig nem adtak hírt magukról. A szövetség Puncsecnek sürgető táviratot küldött. Henkelről sincs semmi hír. Az olaszok már közölték, hogy Romanoni, Cucelli és Del Ballo nem jöhet. A szövetség még nem döntött, hogy más olasz versenyzőt meghív-e.

Palicson rendezik augusztus 17-én a felszabadult bácskai városok uszóversenyét. A versenyen Szabadka, Zombor, Zenta és Ujvidék legjobb uszói indulnak. A győztes város Fehér J. István, a déli uszókerület elnökének vándorserlegét kapja.

Livornoból jelentik. A nemzetközi teniszversenyen a női egyesben nagy meglepetésre Quintavale 6:4, 6:1 arányban legyőzte Sandoninot. Manfredi pedig 6:4, 2:6, 6:4 arányban Tonollit. A férfi egyesben: Romanoni—Bossi 6:3, 6:3, Schröder svéd—Scotti 6:0, 6:4.

A német háborús tornászajnokságokat szeptember 6—7-én rendezik a német tornász szakhivatal Ulmban.

Az olasz—magyar atlétikai viadal első napján, szombaton leszakadt a diszpáholy korlátja az állóhelyről áttódult nézők sulya alatt. A szerencsétlenség alkalmával sérülések is történtek, a mentők is kivonultak, az izgalmas versenyek közönségének zöme azonban nem is vett tudomást a balesetről.

Az olasz—magyar atlétikai viadal első napján az olaszok 9 pontos előnyt biztosítottak maguknak, az első nap eredménye 46:37 az olaszok javára. A versenyek folyamán a 4x100 méteres váltófutásban az olaszok túlváltottak, vitéz Bánk László váltóbíró ezt meg is állapította, de mire jelenthette volna, már kihirdették az olasz győzelmet s így Magyarország négy értékes ponttól esett el. Vasárnap voltak a befejező küzdelmek s azok során ez olasz atléták még egy pontos előnyt szereztek, úgyhogy végeredményben 93:83 arányban Olaszország nyerte meg a kilencedik olasz—magyar atlétikai viadalt.

Nem emelhetik az árakat a textilkereskedők

Ujvidék thj. városi katonai parancsnokának 557/1941 számu

RENDELETE

a textil kereskedelemben felszámítható magasabb haszonkulcs alkalmazását kéro textilkereskedők kérelmének elutasitása tárgyában.

A m. kir. honv. vezérkar főnökének 2.312/Vkf. kat. köz. 1941. számu rendeletében, mely a visszafoglalt Délvidéki területeken a textilárknál — a nagy és kiskereskedői forgalomban — felszámítható legmagasabb bruttó haszonkulcsok megállapítását tartalmazta, a 3 §. 1. bekezdésében foglaltak alapján a magasabb haszonkulcsok alkalmazását igénybe venni szándékozó kereskedők kérelmét a benyújtott adatok alapján a Déli hads. katonai közigazgatási csoport parancsnokság felülvizsgálta.

A felülvizsgálat eredményéről (453/1941. szám alatt olyképpen intézkedett, hogy a beadott haszonkulcs felemelés intánti kérelmek nem teljesíthetők, mivel a hivatkozott rendelet 3. §-sa szerint a kérelmezők az üzlet különleges természetéből indokolt költség és forgalmi adatok, melyekből hiteltérdenlően megállapítható lett volna, hogy a rendelet által meghatározott bruttó haszonkulcsok az általános költséget és a méltányosan felszámítható nyereséget nem fedezné, nem szolgálatták.

Ennélfogva a kérelmező alulírott kereskedők kötelesek a hivatkozott rendeletben előirt haszonkulcsokat 1. évi augusztus hó 16. napjától alkalmazni:

Klopka Sándor, Grosz és Lazits, Klerner Jakab, Lázits és Jaeger, Weiner és Klauber, Kohn Gyula József, Löwinger Testvérek, Reichenberg Gáspár, Balázs K., Burghardt Dániel, Milutinovits Szilvákó, Klein Jenő, Kleiner Alfréd, »Elit« magazin, Perepatits Pál, Gozony Jenő, Ternoproduct, Jugobruno, Iritz Mór és fia, Prevedán és Hoffmann, Jugoszeska, Terno, Braun Károly, Löwenberger Ernő, Fendrik István, Nortex, Frisch és Fischer és Kuhn Jakab, textiláru cégek.

Ujvidék, 1941. augusztus hó 8.

Vitéz Bayer Ferenc s. k.

m. kir. honv. vezérőrnagy városi katonai parancsnok

M. Kir. All. Munkaközvetítő Hivatal Kirendeltsége, Ujvidék

Ingyenes munkaközvetítés! Munkát kaphatnak: a M. Kir. Allami Munkaközvetítő Hivatalnál, Vak Pottyán-u. 2 (volt Munkás-börze épület), Telefon: 26-94.

Férfiak: 16 téglaerő, 10 ács, 2 aseresk, gyakornok, 1 festő és 500 kubikos, Erdélybe vasutépítéshez.

Nők: (háztartási alkalmazottak) 1 pénztárosné, 2 mindeneslány és 1 mindenes főzőnő.

Tanoncheiyek: 1 sütő tanonc.

Alfást keresnek: tisztviselők: 18 férfi, 4 nő; Ipari-szakm.: 103 férfi, 1 nő; Ipari-segédm.: 124 férfi, 182 nő; Tanoncok: 2 férfi

N A R E D B A

Vojnog komandanta grada Ujvidék br. 555/1941 o ponovnom regulisanju cene koštanja i bruto zarade kod pića i jela (a la carte) u ugostiteljskim radnjama, kao i o utvrdenju cene piva u čašama i bocama, nadalje bele i crne kafe i čaja.

Cl. 1.

Ovom naredbom prestaje važiti ranije izdata naredba od 16 juna 1941 god. pod br. 538/1941 o utvrdenju bruto zarade kod pića i ugostiteljskim radnjama, a izmenjuje se na ovaj način.

Cl. 2.

Ugostiteljske radnje, koje prodaju vino, nabavljeno od vinogradara, ili veletrgovaca s vinom bilo točno, bilo u zatvorenim bocama radi potrošnje u dotičnom lokalu, mogu na ime poslovnih troškova i čiste zarade dodati ceni koštanja, izračunatoj prema niženavedenim propisima, najviše svotu, izračunatu prema niženaznačenoj skali bruto zarade.

Kod vina u buradima smatra se kao cena koštanja kod kupovine od proizvođača osnovna cena prema alineji (1), odnosno (3) čl. 2 naredbe broj 547/1941 izdatoj u predmetu maksimalne cene vinu od 15 jula 1941 god., dok u slučaju kupovine od trgovca smatra se cenom koštanja dokazana kupovna cena. I u jednom i drugom slučaju ima se u obzir uzeti ukupna cena, stvarno nastalih troškova oko provizije, preuzimanja, podvoza, uskladištenja i manipulacije, nadalje poreza na poslovni promet, ali sve to nesme više iznašati od 10 filira na litar. Posebno se može međutim zaračunati na litar otpadajući deo svagdašnje državne i gradske trošarine. Kod vina u bocama uzima se kao ukupna cena koštanja, dokazana nabavljajčka cena sa efektivnim troškovima.

Cl. 3.

Maksimalna stopa zarade kod vina i alkoholnih pića:

a) kod vina točenog preko ulice u svakoj radnji 35% kod komers robe, a 40% kod kvalitetnog vina i robe, b) kod vina trošenog u krčmama i bifeima u svakoj radnji 40% kod komers vina, a 50% kod kvalitetnog vina i robe.

c) u ugostiteljskim radnjama sa belim postavljenim stolovima 50% kod komers robe, a 60% kod kvalitativnog vina i robe,

d) u ugostiteljskim radnjama, koje drže belo postavljene stolove i u bašti, kod komers robe 60% a kod kvalitativnih vina i robe 70%.

e) kod pića, potrošenih u radnjama sa stolnom dozvolom za svirku, rasonodu i pevanje 70% kod komers pića, a 80% kod kvalitativnog vina i robe.

Medu radnje pod tačkom d) spada i poslastičarska radnja Jakova Dornstetera, kao i kafane bez svirke.

Cl. 4.

Kod vina vlastite proizvodnje zbirna svota osnovne cene po maligan stepenu, određene prema alineji (1) čl. 2. naredbe broj 547/1941 od 15 jula 1941 s dodatkom troškova podvoza, uskladištenja i manipulacije, ali sve to nesme više iznašati od 10 filira na litar. Međutim, posebno se može zaračunati na litar otpadajući deo svagdašnje državne i gradske trošarine. Na taj način nastaloj ceni koštanja sopstvenim dotične ugostiteljske radnje dužan je primeniti

stopu bruto zarade osnaženu danom 25 martom 1941 god., koja međutim ne može biti veća u odnosu sa komers vinima, no što je to u čl. 3. tačkama a), b), c), d) i e) utvrđeno.

Prema tome dužan je u svakom slučaju primeniti nižu stopu, ako je ona danom 25 marta 1941 niža bila.

Ukoliko bi ugostiteljska radnja prodavala vino starije od dve godine, ili ga manipuliše u sopstvenom pogonu, može na ime gubitka oko manipulacije zaračunati u cenu koštanja na litar 6 filira, ako je vino starije od dve godine, a 10 filira ako je vino starije od 5 godina.

Cl. 5.

Ugostiteljske radnje, koje bi želele pri prodaji vina sopstvene proizvodnje ili kupljenog vina stavljati u promet bolje komers vino od komers vina za masovnu potrošnju, ili bolje i različitije kvalitativno vino, no što je to čl. 2 predviđeno, ili tipizirano, delikatesno ili lekovito vino, predviđeno čl. 38, 39 i 45 zak. članka V iz 1936 god. po većoj ceni, moraju za to posebnu dozvolu tražiti od Zemaljskog vladinog komesara za kontrolu cena, a molbu imaju potkrepiti podacima o nabavljajčkoj ceni, poreklu, sadržine alkohola, mešanju, troškovima.

Cl. 6.

Stupanjem na snagu ove naredbe gube važnost sva lična prava na zaračunavanje veće cene u pojedinim lokalima sa programom i pevanjem.

Dozvoljavam, da ugostiteljske radnje mogu prodajne cene iz čl. 3 i 4 zaokružiti ispod 5 filira na niže, a iznad 5 filira na više do 10 filira.

Cl. 7.

Kafane, restoracije, kao i poslastičarnice sa kafanskom obrtnicom mogu cenu, stabilizovanu i prijavljenu danom 25 marta 1941 god. po obroku dopuniti, to: kod kafe sa mlekom ili bez mleka na 50 filira, ako je bila niža od 50 filira, a na 60 filira, ak oje ranija cena bila 50 filira. Ceni čaju od 25 marta 1941 god. mogu priračunati 20 filira, ako je za jedan obrok upotrebljeno 3 grama čaja sa najmanje 3 centilitara ruma od najmanje 50 stepeni, a 10 filira ako se obroku čaja dodaje samo manja količina ruma od 3 centilitra ispod 50 stepeni.

U ugostiteljskim lokalima sa svirkom ili programom, može se posle 20 časova a za vreme trajanja muzike, gornjim cenama kafe sa mlekom, crne i turske kafe priračunati doplatak od 10%.

Cl. 8.

Cenu čaše piva od 40 filira u ugostiteljskim radnjama ostavljam nepromenjenu, a to bez obzira na kvalitet piva. Međutim cena žutog piva u kriglama, nemože biti veća od 54 filira od krigle. Krigla specijalnog ili mrkog piva staje 60 filira. Maksimalna cena običnog piva u bocama je 70 filira, a „Bak“ piva 84 filira od boce.

Cl. 9.

U ugostiteljskim radnjama za isporuku jela (a la carte) nabavljajčkoj vrednosti obroka izračunatoj na osnovu dnevne pijačne cene pojedinih sirovina upotrebljenih za zgotavljenje jela (međutim, veličine obroka ostajp nepromenjene prema 25 marta 1941), mogu se sledeće stope bruto zarade primeniti:

1. U restoranima Kraljice Jelisave i Park hotela 80%; 2. u Hotel

Slobodi, Železničkoj restoraciji, Lojdu, pivari Stolc i kod Madarskog Kralja 70%; kod Bele Lade, Karla Farago, Stevana Nad, Petra Jančenića, Koste Ipića, ud. Marije Jung, Mihajla Mesaroša, Dragić Mijatovića, Josifa Pačića, Pere Popovića, Geze Valko, Franje Varga 60%, a u ostalim, pod 1, 2 i 3 ne pomenutim ugostiteljskim radnjama 50%.

Cl. 10.

Cenama pića i jela iz čl. 8 odnosno 9 nemože se priračunati nikakav postotak na ime takse za svirku i program.

Cl. 11.

Obvezujem sopstvenike svih ugostiteljskih radnji kao i odgovorne poslovođe, da cene pića i jela, određene ovom naredbom prijave najdalje do 15-og o. m. referentu za regulisanje cena pri gradskoj vojnoj komandi, palata berze soba br. 17. Na jelovnicima moraju biti cene podnevnih i večernjih jela istaknute shodno mojoj naredbi od 28 aprila 1941 god. Naplata veće cene piću i jelu sačinjava krivično delo povišenja cena.

Cl. 12.

Ova moja naredba stupa odmah na snagu.

Ujvidék, 7 avgusta 1941 god.

vitéz Bayer Ferenc s. r. kr. ug. Generalmajor.

M. Kir. All. Munkaközvetítő Hivatal Kirendeltsége, Ujvidék

ad. 612/1941 szám. Ujv. kirend.

KIMUTATÁS

a helybeli munkapiac 1941. évi augusztus hó 9-i helyzetéről.

Foglalkozási csoport	munkát ker.	Fi	Nő
Östermeles	6	—	—
Vas- és fémipar	14	—	—
Gép-, eszköz- és műszer-gyártó ipar	22	—	—
Kő-, agyag-, üveg- és téglaiipar	2	—	—
Faipar	7	—	—
Bőr- és sörteipar	3	—	—
Fonó-, szövő és kárptosipar	3	1	—
Ruházati-ipar	10	3	—
Elelmezési-ipar	9	—	—
Építőipar	11	—	—
Sokszorosító- és műipar	3	—	—
Vendéglátó-ipari szakmunkások	—	—	—
Vendéglátó-ipari segédmunkások	1	—	—
Gyármunkások és nap-szamosok	121	121	—
Magántisztviselők	13	2	—
Kereskedelmi alkalmazottak	5	2	—
Szolgazemélyzet	8	—	—
Háztartásban alkalmazott személyzet	—	64	—
Tanonc	2	—	—
Összesen:	247	190	—
Munkakeresők száma összesen:	437	fő.	—

KÖZGYŰLEST TART A BÉLYEGGYŰJTŐK EGYLETE

A bélyeggyűjtők mindig bélyegeznek, Más, mint a bélyeg, őket nem érdekli.

Kérdés: e bélyeglázban, ha közgyűlnek.

Nem fogják egymást majd megbélyegezni?

FANYAR TOBIAS

Objava

o ograničenju klanja svinja.

Sznao sam, kako se na području grada Ujvidék još uvek kolju polugojene svinje i stavljaju se u promet, a sve to ide na uštrb očekivanog uspeha pri tovljenju.

Stoga ograničavam klanje svinja sa važnošću za odmah prema niže navedenom:

1) Zabranjeno je klanje mesnatih svinja ispod 100 kgr. kao i prasad bilo za javnu ili privatnu upotrebu.

2) Zabranjena iz prednje tačke ne odnosi se na slučaj prinudnog klanja, ili ako bi veterinar utvrdio, da se dotična svinja na ekonomičan način ne može gojiti.

3) Gradsko zvanje za javnu opskrbu (Andrássy u. 1. I sprat) može dignuti zabranu predviđenu tačkom 1 u slučaju nestašice hrane.

4) U cilju zadovoljenja javne potrebe treba u prvom redu iskoristiti svinje onih manjih tovljača, koji goje svinje u količini ispod 6 komada.

5) U privatnu svrhu smeju se klaniti samo svinje sopstvenog odgoja. U pogledu svinja sopstvenog odgoja smatra se privatnom svrhom ishrana školskih i privrednih zavoda, kaziona, bolnica, lečilišta, uboških domova i utočišta, kao i vanjska poslugi i radnici.

6) Tovljačima, koji na jedanput najmanje 6 svinja goje, daje Gradsko zvanje za javnu opskrbu (Andrássy u. 1. I sprat) dozvolu za klanje svinja u privatnu svrhu.

7) Također Gradsko zvanje za javnu opskrbu daje dozvolu za klanje svinja u privatnu svrhu tovljačima, koji na jedanput goje svinje po broju ispod 6.

8. Ne pridržavanje odredbama koje naredbe ili izigravanje iste smatra se kao prestup, koji će u tom smislu biti kažnjen.

9) Svinju (belu robu i meso) s lojom je prestup izvršen, ima se konfiskovati i unovčiti u korist državnog erara.

10) Gornja naredba stupa odmah na snagu.

Ujvidék, 5 avgusta 1941.

vitez Bayer Ferenc s. r.
kr. ug. Generalmajor.

Ujvidék megalakult a bacsöldvári Gazdakör. A szerb megszállás alatt fölözött magyar Gazdakör vasárnap délután a Kozlik-féle vendéglőben a gazdák nagy érdeklődése mellett újra megalakult. Elnök lett Botka Ferenc földbirtokos, alelnökök: Botka Sándor és Buzogány Mátyás. Titkár és jegyző Nacsá Márton, pénztárnok Halász József, könyvtárnok Zódi Ferenc. Számvizsgálók: ifj. Antal Sándor, Surján Ignác és Füstös István. Választmányi tagok: Hanák Mihály, Sirovicza Ferenc, Tóth András, Rózsa Máté, Radatovics Mátyás és Nagy Sándor.

A vajkészítéshez felhasználható vegyszerek. A Hivatalos Lap tegnapi száma közli a földművelésügyi miniszter rendeletét a vajkészítéshez felhasználható vegyszerekről. A rendelet szerint a vegyszerek közül vajkészítéshez csak konyhasót, citromsavat, tejsavat, továbbá a tejsavbaktériumok szintenyészetének táptalajához alkalmazott anyagokat szabad felhasználni. Vajkészítéshez egyéb vegyszert, mesterséges vajkészítőt, deacetilt stb. felhasználni vagy az ezek felhasználásával készült vajat forgalombahozni tilos

Hirdetmény

Cukor, liszt, rizs, szappan kiskereskedők kijelölése

Ujvidék thj. város területén az alábbi kimutatásban felsorolt kiskereskedőknek adok jogot arra, hogy cukor, liszt, rizs és szappan kicsinybeni eladásával foglalkozhassanak. A kijelölt kiskereskedőkön kívül más kiskereskedő ezen cikkek árusításával nem foglalkozhatik.

Azon kiskereskedők, akik kijelölve nem lettek, tartoznak cukor, liszt, rizs és szappan készletüket három napon belül kiárúsítani, vagy más kijelölt kiskereskedőnek beszerzési áron átadni.

Aki ezen rendelet ellen vét, kihágást követ el és a forgalomba hozott tilos áru elkobzása mellett szigorú megtorlásban részesül, amely az iparendéj elvonásával is járhat.

Jelen rendelet azonnali hatállyal életbe lép.

Kijelölt kiskereskedők a következők:

(Név, lakás, vallás, tulajdonos, üzleti alkalmazott és nemzetisége sorrendben közöljük).

Buchmüller János, Petőfi-u. 61. r. kat., német, 1 magyar, 2 német; Böhm György, Bercsényi Miklós-u. 20. evang. német, —; Baumgartner Fidélusz, —, r. kat., német, —; Balaton József, Epres-utca 2. ref., magyar, 1 magyar, —; Bernhárđ Iona, Batthányi L.-utca 18. evang., német, 1 német, —; Barcal Katica, Hortobágyi-utca 33. ref., magyar, —; Bányits Iona, —, g. kel., szerb, —; özv. Barcal Józsefné, Móra Ferenc-u. 32. ref., magyar, —; Brkitsné Bisof Erzsébet, Szondi-u. 11. evang., német, —; Buncits György, Retek-utca 17. r. kat., horvát, —; Crépits Katica, Fátth Ferenc-u. 31. —, magyar, 1 magyar, —; Császtván József, Kamenicai-u. 23. evang., szlovák, magyar, —; Crépits Pál, Sz. Erzsébet-u. 69. r. kat., magyar, —; Bemner Ferenc, József-utca 16. r. kat., német, —; Bévíts János, Gömbös Gyula-u. 41. g. kel., szerb, —; Devrnya Sándor, Buza-tér 9. g. kel., szerb, 1 magyar, 1 szerb; Berner János, Szabadkai-u. 12. evang., német, —; Bimann Gyula, II. Rákóczi F.-u. 116. ref., német, 1 magyar, —; Fidler Katica, Pirosi-ut 13. r. kat., német, 1 magyar, —; Deszpinits Fritz Éva, Epres-u. 17. r. kat., magyar, —; Fehér István, Mátyás Király-u. 21. r. kat., magyar, —; Fogl Jakab, Pirosi-utca 15. r. kat., német, 1 német, —; Fülöp Bálint, Darányi-t. III/89. ref., magyar, 1 magyar, —; Fakin Albertina, Tóhötöm-u. 4. r. kat., német, —; Fehér György, Arany János-u. 18. r. kat., magyar, 2 magyar, —; Filipovits Miléno, —, g. kel., szerb, —; Fiser József, Baross Gábor 61. r. kat., német, —; Gombos Erzsébet, Móra Ferenc-u. 35. magyar, —; Gut Anna, —, r. kat., német, 1 német, —; Geiger Albrecht, Vasut-utca 13. r. kat., német, 1 magyar, —; Geller Ferenc, Kamenicai-u. 46. r. kat., magyar, —; Gavrilovits Gávrá, 1941. április 13-u. 113. g. kel., szerb, —; Gyermánov Milán, Szabadkai-ut 56. g. kel., szerb, —; Hirt Lőrinc, Pesti-u. 20. r. kat., német, —; Horváth E., Batthányi L.-u. 19. r. kat., magyar, —; Helmer János, II. Rákóczi F.-u. 36. r. kat., német, 3 magyar, —; Horváth István, Eötvös-tér 3. r. kat., magyar, 3 magyar, —; Juhász Mihály, Hunyadi-utca 43. r. kat., magyar, 1 magyar, —; Juhász Mihály, II. Rákóczi F.-u. 76. r. kat., magyar, 1 magyar, —; Jusstusz Dá-

niel, Gömbös Gyula-u. 26. evang., német, —; Kikindai Erzsébet, Szentleki Kornél-u. 9. —, magyar, —; Kovátsevics Ferenc, II. Rákóczi F.-u., r. kat., magyar, —; Kovács György Lajos, Darányi-t. I/149. ref., magyar, —; Knap Antal, Laktanya-u. 17. r. kat., magyar, —; Kovács János, Magyar-u. 56. r. kat., magyar, 2 magyar, 1 német; ifj. Kovács János, Dubrovaeski-u. 11. r. kat., magyar, 2 magyar, —; Kovács Ferenc, —, r. kat., magyar, —; Kovácsévits Lázár, —, g. kel., szerb, —; Koroknai Lajos, —, ref., magyar, —; Koroknai Etel, —, ref., magyar, —; Kérác Mihály, Attila-utca 36. g. kel., szerb, —; Kázimits József, Akáca-u. 8. r. kat., magyar, —; Szviderszki Sándor, II. Rákóczi F.-u. 121. g. kel., orosz, —; Konsztántinovits Boskó, —, g. kel., szerb, 2 szerb, 1 magyar; Krimpotitsné Smidt E., Magyar-u. 49. evang., német, —; Krsztics Sándor, —, g. kel., szerb, 2 német, 1 horvát, 1 szerb, Lackó Erzsébet, —, r. kat., magyar, —; Novákné Lukács Erzsébet, Kereszt-u. 4. r. kat., magyar, —; Lukács Mihályné, Solyom-u. 16. r. kat., horvát, —; Milin István, II. Rákóczi F.-u. 219. g. kel., szerb, —; Martin Imre, Hal-tér 5. r. kat., magyar, 1 magyar, 1 német; Máriás János, Pirosi-ut 39. evang., magyar, —; Mészáros Imre, Epres-u. 42. r. kat., magyar, —; Sztójkovits György, Pirosi-u. g. kel., szerb, —; Markov István, Árpád-utca 42. g. kel., szerb, —; Móhr Terézia, Lajta-utca 43. r. kat., magyar, —; Marsal József, Sz. Erzsébet-u. 46. r. kat., német, —; Marsal Ádám, Sz. Imre-utca 2. r. kat., német, —; Molnár Károly, Báthori-utca 14. ref., magyar, 1 magyar, —; Mészárosné Harangzó M., Darányi-t. I/56. ref., magyar, —; Schmidt Károly, Baross Gábor-u. 22. r. kat., magyar, —; Tapavica Vukozsáva, II. Rákóczi F.-u. 127. g. kel., szerb, —; Máriás András, Pirosi-utca 59. evang., magyar, —; Michel István, Bárdossy L.-u. 10. r. kat., német, 3 magyar, 1 német, 1 szerb; Novákovits Vidoszáva, —, g. kel., szerb, —; Noszák István, Bém-utca 40. r. kat., magyar, 1 magyar, —; Neupauer István, II. Rákóczi F.-u. 50. —, német, 2 magyar, —; Német Beszerzési és Fogyasztási Szövetkezet, keresztény; Pápiás Mihály, Galamb-utca 25. g. kel., szerb, —; Pápiás Mária, Horthy-utca 19. g. kel., szerb, —; Prokits Vászilyné, Bárdossy-u. 23. g. kel., bolgár, —; Vujkov Szilvó, 1941. ápr. 13-u. 155. g. kel., szerb, —; Vukelits Drága, Sósbara, g. kel., szerb, —; ifj. Peterka András, Damjanits-u. 17. r. kat., magyar, —; Páck Márton, Szécsényi-ut 7. r. kat., magyar, —; Páck Márton, Zrinyi Iona-u. 43; Pápe Antal, Bólyai Farkas-u. 27. r. kat., német, —; Papp János, Árpád-utca 32. ref., magyar, —; Peikert Mária, Vereckei-utca 22. r. kat., magyar, 1 magyar, —; Péter János, II. Rákóczi F.-u. 130. r. kat., magyar, 1 német, —; Pakosz István, Pacsirta-u. 15. r. kat., magyar, —; Pál Rozália, Baross Gábor-u. 36. r. kat., magyar, —; Paupert Mária, Alkotmány-u. 44. r. kat., magyar, —; özv. Róth Károlyné, —, evang., német, —; Riemann Jozefin, Kárpát-u. 25. r. kat., német, —; Rádovánov István, —, g. kel., magyar, —; özv. Rídzí Jánosné, Kamenicai-u. 6. r. kat., magyar, 1 magyar, —; Rákits Dániel, 1941. április 13-u. 91. g. kel., szerb, —; Regécz József, Alkot-

mány-u. 70. r. kat., magyar, 1 magyar, —; Regécz Ottó, II. Rákóczi F.-u. 115. r. kat., magyar, 1 magyar, —; Rápiás Iona, —, r. kat., magyar, —; özv. Szentiványi Teréz, II. Rákóczi-u. 57. r. kat., magyar, 1 német, —; Szücs Mihály, Kamenicai-u. 74. r. kat., magyar, —; Schneider András, Thököli-u. 32. r. kat., magyar, —; Sárközi István, Pető-utca 27. r. kat., magyar, 1 magyar, —; özv. Szekeres Jánosné, Báthori-u. 32. ref., magyar, —; Schubert György, Erdély-utca 9. r. kat., német, —; Szántó János, II. Rákóczi-u. 2. evang., magyar, 2 magyar, —; Sinágl Antal, Gr. Tisza L.-utca 67. r. kat., német, 1 magyar, —; Szebele János, Alkotmány-u. 71. r. kat., magyar, —; Szabó Ferenc, Attila-utca 52. ref., magyar, —; Takács Lajos, Hunyadi-utca 6. r. kat., magyar, —; özv. Takácsy Etelka, Brezovszki Dr.-u., ref., magyar, —; Tasné Piller Julia, Móra Ferenc-u. 71. ref., német, —; Vörös József, Báthori-u. 71. ref., magyar, —; Vadóc Sándor, Darányi-t. I/74. r. kat., magyar, —; özv. Veiss Jánosné, Epres-utca 33. r. kat., magyar, —; Varnusz Pál, Magyar-utca 62. r. kat., magyar, 2 német, —; Vászits Aranka, 1941. április 13-utca 14. r. kat., magyar, —; Vinterstein Károly, Gr. Tisza L.-utca 80. ref., német, —; Varga Károly, Hadnagy-utca 37. r. kat., magyar, —; Batlukov Iván, Ungvári-utca 19. g. kel., orosz, —.

Ujvidék, 1941. augusztus 6-án.

vitez Bayer Ferenc,
m. kir. vezérőrnagy,
katonai parancsnok.

FELHÍVÁS A 16 ÉVESNÉL IDŐSEBB UJVIDÉKI OROSZOKHOZ

Vitez Bayer Ferenc tábornok, Ujvidék város katonai parancsnokának rendelete folytán, minden ittlévő 16 éven felüli orosz, köteles személyazonosságai igazolvány birtokában lenni. Az igazolvány beszerzéséhez szükséges: A kérelmező személyes megjelenése, 2 darab fénykép és 1 pengő készpénz.

Az orosz vöröskereszt iroda e célra 1941. augusztus 11-től augusztus 16. napjáig mindennap 9—12 és 16—19 óráig működik a Zmaj Jovanovic-utca 7. számú házban.

APUCHTIN KONSTANTIN,
a volt orosz cári hadsereg
altábornagya.

ОБЈАВА СВИМА РУСИМА У УЈВИДЕКУ

Одбор Руског Црвеног Крста објављује следеће:

Према наређењу заповедника града генерала Госп. Витеза Бajora Ференца сваки рус и рускиња изнад 16 година старости морају имати личну легитимацију.

Ради набавке ове легитимације потребно је да се сваки лично пријави и да донесе 2 своје фотографије и 1 пенге.

У сврху издавања ових легитимација ради канцеларија Одбора Руског Црвеног Крста Змај Јовановић бр. 7 сваког дана од 11 до 16 августа о. г. од 9—12 и од 16—19 часова.

Претседник
АНУХТИН КОНСТАНТИН,
дивизијски генерал.

Milyen pályára lépjek?

(NÉGY KÖZÉPISKOLAI VAGY ENNÉL ALACSONYABB VÉGZETTSÉGGEL)

TRAKTORKEZELŐ TANFOLYAM

Ezen a tanfolyamon a mezőgazdaságban használt talajművelő gépek, traktorok szerkezetét, kezelését, a motorok működését és kezelését tanítják. Azonkívül a cséplőgépek és vetőmagtisztító-gépek szerkezetét, kezelését. Az oktatás részben elméleti, részben gyakorlati. A tanfolyam tartama 20 tanítási hétköznapi, napi 8 órai oktatással. Jelentkezni és beiratkozni lehet az OMGE titkári hivatalában (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.) 15 pengő részvételi díj beutalásával.

MALOMIPARI TANFOLYAM

Továbbképzés malomtulajdonosok és molnárok számára a következő ismeretekből: gépi berendezés, raktározás, őrlési rendszerek, nántolás, gabona és lisztvizsgálat a liszt feldolgozása és ellenségei, kereskedelmi és közgazdasági ismeretek stb. Tartama: 6 hét, (napi 8 óra.) Tandíj és vizsgadíj 52 P.

Lánghegesztő (autogén) tanfolyam. A tanfolyam tartama 4 hét. Felvételre jelentkezhetnek a fémipari foglalkozásuk. A felvételhez szükséges okmányok: Születési anyakönyvi kivonat és a munkakönyv. A tandíj 20 pengő, a látogatási bizonyítvány díja 2.10 P. Ezt a tanfolyamot minden hónap elején rendezik.

Villamos ivheglesztő tanfolyam. A tanfolyam tartama körülbelül 6 hét. Tandíj 70.— P. látogatási bizonyítvány díja 2.10 P. Ezt a tanfolyamot tanévenként rendszerint négyszer szokták megtartani.

Ipari közismereti tanfolyam. Az egészséves tanfolyam tartama egy iskolai év tanítás, hétköznapiként este 2 órában van. Felvételre jelentkezhetnek azok, akik a felsőiparisiskolába akarnak felvételt és 14. évüket betöltötték, a középiskola IV. osztályát elvégezték. A tandíj egész évre 100.— P. látogatási bizonyítvány 2.10 P. A féléves tanfolyam február 1-én kezdődik és június végéig tart. Tandíj 60.— P. egyéb feltételek, mint az egészséves tanfolyamnál.

Vegyészeti kisipari tanfolyam. Tartama 2 hónap. Felvételre jelentkezhetnek a vegyészeti iparban dolgozók. Tandíj 60.— P. Látogatási bizonyítvány díja 2.10 P. Ezt a tanfolyamot rendszeren március hónapban szokták megindítani.

Vezetőgépészi tanfolyam. A tanfolyam tartama 10 hét. Felvételre jelentkezhetnek azok, akik 24 életévüket betöltötték és elvégezték a motorkezelő, gőzkazánfűtő, lokomobilgépkezelő, valamint stabilgőzgépkezelői tanfolyamot. A felvételhez szükséges okmányok: születési anyakönyvi kivonat, három hónapnál nem régebb keletű erkölcsi bizonyítvány, fémiparos segédlevél, működési bizonyítvány, tanfolyami bizonyítványok. A tandíj és anyaghasználati díj összesen 47.— P., a vizsgadíj 43.— P. Ezt a tanfolyamot tanévenként kétszer, szeptember és január hónapokban szokták megtartani.

(Folytatjuk)

KÖZGAZDASÁG

Az újvidéki német szövetkezeti központ szélesítése

Az egykori Jugoszlávia területén közel hatszáz ezernyi német élt, anyagilag mind független emberek, akik céltudatos és körültekintő munkával hatalmas gazdasági szervezeteket építettek ki. A német gazdasági szervezeteket mind szövetkezeti alapon szervezték meg és az újvidéki német szövetkezeti központ hatásköre alá tartoztak.

Az újvidéki német szövetkezeti központ a bácskai, baranyai, bánáti, szerémségi, szlavóniai és szlovéniai német szövetkezetek keretén belül intézte az egykori Jugoszlávia németjeinek gazdasági ügyeit.

A szövetkezeti központhoz körülbelül 400 szövetkezet tartozott.

Egészen természetes, hogy Jugoszlávia felbomlása alkalmával a német szövetkezeti központ addigi helyzete is lényegesen megváltozott. A szövetkezetek egy része Magyarországhoz került, másik része Horvátországnak jutott, harmadik része a német birodalomhoz került, végül igen tekintélyes része a Bánságban van, amely jelenleg még német megszállás alatt áll.

A bácskai német szövetkezetek helyzete egyelőre még rendezetlen. A magyar törvények értelmében

ben ugyanis a német szövetkezeteknek is valamely magyarországi szövetkezeti központhoz kell csatlakozniuk, ezért az anyaországbeli német szövetkezetek nem csatlakoztak az újvidéki német központhoz. Így

az újvidéki szövetkezeti központhoz most csak a bácskai német szövetkezetek tartoznak. A Bánságban levő német szövetkezetek,

a német megszállás első napjaiban megalakították szövetkezeti központjukat és „Agrária” néven mezőgazdasági szövetkezeti központot is alakítottak. Ez a szövetkezet igen nagy szerepet játszik a bánsági mezőgazdaságban, mert kizárólagossági jogot kapott a bánsági gabona vásárlására és exportálására.

Ezenkívül német állattenyésztő, baromfi és tojás, valamint vadkiviteli szövetkezetek is alakultak Becskerekben.

Horvátországban Eszék székhellyel alakították meg a német mezőgazdasági szövetkezetek központját, amelyhez minden horvátországi német hitel és áruforgalmi szövetkezet is csatlakozott. Az újvidéki szövetkezeti központ most tárgyal a horvátországi német szövetkezettel a vagyoni felosztása ügyében.

««(IIII)»»»

Magyarország a lipcsei birodalmi vásáron

1941 augusztus 31-től szeptember 4-ig tart a Lipcsei Őszi Birodalmi Vásár

A magyar kir. Kereskedelmi Hivatal értesítette a lipcsei Vásár vezetőjét, hogy az idei őszi vásáron a már tavasszal bemutatott reprezentatív anyagot kibővíti. Elsősorban a visszakapott területek mezőgazdasági termelvényeivel gazdagított kiállítási anyag fog nagy feltűnést kelteni. Mint hírlík, nagyszámú magasértékű gabonaminta, tengeri-nemesítvények és kapásnövények gazdag, válogatott exportmintái kapnak elhelyezést a »Nemzetek Házában« lévő kiállítási területen. Az állattenyésztés és melléktermékei, így szárnyas, tojás, vaj, sajt és tollkészítmények, illetve nyersanyagok is bemutatásra kerülnek.

Bor, a kiváló magyar gyümölcs és újabban a magyar főzeléklék is helyet kapnak itt.

Külön kiemeli a német Vásár-jelentés Magyarországnak, mint ipari államnak jelenlétét és megjegyzi, hogy finommechanikai készítményekkel, az optikai ipar figyelemreméltó újdonságaival, üvegiparával, villamos készítményekkel és

a ma már világhíres textilipari készítményekkel

vezeti be Magyarország első alkalommal az őszi lipcsei vásáron magasszintű iparát a világ nyilvánosságára.

Egy külön osztályon az Országos Magyar Kézműipari Társ. rendezésében külön német kívánságra

a magyar iparművészet remekei kerülnek bemutatásra, amelyből nagy kivételre számíthatunk Németországba. Műkerámika,

fadiszmúru, nemesfém-díszítés, bőr-árak, kéziszővésű szőnyegek és a rémek magyar kézműmunka hódító hadjáratra indul — írja a német hírszolgálat — az augusztus 31-től szeptember 4-ig tartandó Lipcsei Őszi Vásáron és az a véleményünk, hogy a személyes találkozás Európával jelentős anyagi és erkölcsi eredményeket hoz majd Magyarországnak

««(IIII)»»»

Iparvizsgák Óbecsén. Az óbecsei ipartestület mellett működő mestervizsgáztató bizottság előtt a következő iparosok tették le sikerrel az előirt mestervizsgát: Topalszki István kenyérsütő, Sáfrány Miklós cipész, özvegy Milyácskiné-Katona Aranka női fodrász, Topalszki Sándor kenyérsütő, Polákné-Baudisz Ilonka női szabó (Óbecse), Öreg István szijgyártó, Nacsá Márton szabó, Benkő István Lajos, Benkő József István szijgyártók (Bácsföldvár), Hajas Rezső borbély, Kiss János bogárnár, Varga Mihály borbély (Péterrév), Halász András szobafestő, Árvai Sándor szabó (Ada), Juhász Ferenc borbély (Kutas-puszta), Ringelsen Sebestyén borbély (Zsabyia), Róth József papucsos (Óbecse).

»»»»»•«««««

REKLAMALÁS

A vendég méltatlankodva mondja a pincérnek:

— Ebben a ragulevesben nincs ragu.

A pincér könnyedén felel:

— Na és! A szalontüdőben sincs szalon.

Az újvidéki „Labor” szövetkezet eddigi munkája

A »Labor« magyar iparosok beszerzési-, értékesítési- és hitelszövetkezte k. f. Újvidéken, f. hó 10-én 10 órai kezdettel tartotta meg Rendkívüli közgyűlését saját hivatalos helyiségeiben (II. Rákóczi Ferenc-ut 25 sz. alatt), melyen szépszámmal jelentek meg a tagok. Horváth Ferenc elnök a magyar Hiszekeggyel nyitotta meg az ülést és a tagok nagy érdeklődése mellett tartotta meg beszámolóját a szövetkezet eddigi működéséről, mely alig 8 hónapi fennállása óta példátlan fejlődést mutat fel. A jelentésből kitűnik, hogy a Labor-nak már 210 tagja van. P. 149.065.95 forgalmat ért el VII. 31-ig bezárólag és az eddigi haszon P. 1.528.29. A szövetkezetnek már 3 alkalmazottja van, számukat rövidesen növelni kell, mert a fejlődő forgalmat az eddigi személyzet nem tudja már ellátni. A beszámoló kidomborítja, hogy a szövetkezet eme fejlődése nagy részben a magyar katonai hatóságok a közelítési hivatal jövedelut hazatias támogatásának is köszönhető. Ugyanis a »Labor«-nak juttatták a bór nagybani elosztását Újvidék és környéke részére, mellyel lehetővé tették a szövetkezet hatalmas lendülettel előre-törő fejlődését. A közgyűlés fontos határozatokat is hozott. Többek között megszavazta az igazgatóság által letörjesztett 50.000 pengő hitel igénybevételét, valamint felhatalmazást adott magán betétek átvételére P. 20.000.— erejéig. Külön köszönetet szavazott Horváth Ferenc elnöknek, Czoczek Pál alelnöknek, Bráza Ferenc titkárnak, Becskéházy Sándornak, Koch Árpádnak, Körmeny Péternek és Fülöp Jánosnak önzetlen értékes munkásságukért, melyet a szövetkezet érdekében kifejtettek.

A közgyűlés Horváth elnök buzdító és lelkesítő szavaival zárult.

NAGYARANYU VIZLECSAPOLÁSI MUNKÁK HORVÁTORSZÁGBAN

A lecsapolási munkák elvégzése után több tízezer hold termékeny területet nyernek

Zágrábból jelentik: A független horvát állam megalakulása után a kormány egyik főfeladatául a mocsaras vidékek lecsapolását tűzte maga elé, hogy növelje újabb területekkel a mezőgazdasági művelésre alkalmas földterületeket. Ezen a téren a munka rövidesen megindul és elsősorban a Brod környéki Jelas vidék mocsarait csapolják le, amiáltal több tízezer hold termő területet nyernek. Ezen a vidéken keresztül folyik a Glogovica folyócska, amely a tavaszi és őszi esőzések alkalmával annyira megárad, hogy előlnti az egész vidéket és a folyó lepadása után visszamaradó mocsarak az egész évre művelhetlenné teszik a területet. Most megkezdtek a folyócska medrének kimélyítését, a tavasszal pedig a mocsarak lecsapolására kerül sor. Szakértők szerint a vízlecsapolás után ez a vidék lesz Horvátország legtermékenyebb területe.

Vízlecsapolási munkák indulnak meg Imotsko környékén is. Ennek a vidéknek vízmentesítése már évtizedek óta napirenden van, de különböző akadályok miatt mind- eddig még nem hajtották végre. A horvát kormány most elhatározta, hogy ezt a területet is mentesíti a mocsaraktól és ezáltal 7350 hektárral növeli a megművelésre alkalmas területet.

Művelődés

Műsoros-estet rendez az óbecsei Róm. Kat. Iparos Legényegylet. Az óbecsei Római Katolikus Legényegylet kitűnő műkedvelő gárdája augusztus 15-én Nagybaldogasszony napján műsoros előadást rendez az egyesületi otthon nagytermében. Az est műsorán a Sakk-matt!; Cigány a bíró előtt; Álom című egyfelvonásosok, ének-, tánc- és magánszámok, valamint hazafias szavaltatok szerepelnek. Az előadásban közreműködnek: Platz Tiborné, Oláh Ferencné, Windpassinger Vera, Kiss Bözsi, Zórád Ilonka, Oláh Ferenc, Drapos László, Tóth László, Tóth Imre, Szellári István, Kuti József, Kiss János, Oláh Imre, ifj. Szabó Zoltán. Rendező: Történelmi Imre belvárosi káplán, műsorbemondó Janek Lajos.

Rumot, likórt,
Gyümölcspálinkákat,
Brandy, "Radicum"
sós borszeszt

elsőrendű minőségben, ledűtanvosabban

Dunántúli Gazdasági Szeszgyárosok Szeszfinomító Részvénytársasága

nagykanizsai cégnél vasrolhat

ALLAST KERES

GÉPIRÓNÓ magyar, német, szerb nyelvtudással, az összes irodai munkában jártas, állást keres. Pénztárosnőnek is elmenne. Cím a kiadóban. 6501

MAGYAR GYORS ÉS GÉPIRÓNÓ önálló levelező és könyvelő német tudással, 4 éves praktissal állást keres. Leveleket „Budapest” jellegre a kiadóba. 6558

MAGÁNTISZTVISELŐ könyvelő és levelező több évi gyakorlattal állást keres. Szíves megkereséseket »Katolikus» jellegre a kiadóhivatal továbbít. 5918

Fotó amatőrök

szaküzlete

Barta és Társa, Ujvidék

Mussolini út 30. A róm. kat. templom mellett

APRÓHIRDETÉSEK

egy hetekenap, mint vasárnap egy szö 15 fillér, vastagbetűs 25 fill. A legkisebb apróhirdetés ára 1 pengő 50 fillér. Hirdetéseket a másnapi lapra déli 12 óráig vesszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli

GÉPIRÓKISASSZONY, magyar, szerb és német nyelvtudással, állást keres, esetleg ügyvédi irodában. Jelleg: »árpálló munkacér». 6669

KÖZÉPKORU SZORGALMAS jobb nő, házvezetőnőnek menne mielőbb jószívű családba. Cím a kiadóban. 6722

SZÁMLAZASBAN, könyvelésben levelezésben jártas, három nyelvet beszélő gyorsmunkás, idősebb férfi, foglalkozást keres. Cím a kiadóban. 6725

JÓ BIZONYÍTVÁNYOKKAL rendelkező házaspár házmesteri állást keres. Cím a kiadóban. 6718

ELADÓ

KÉT 9 HÓNAPOS tiszta angol-vertü importált Bergschier kan eladó. Cím: Csányi András, Pétróc. Hátszám 414. 6543

MAGYARBETŰS hordozható írógép keveset használt olcsón eladó. Balassy rádió, Ujvidék, Hitler Adolf ut 24. 6717

HOMOKI BOR, I-rendű rizling-kövidinka eladó. Heinler gyógyszerész, Zenta. Ugyanott pedig drótszőrű foxterrier kölykök eladók. 6744

ELADÓ KOVÁCS- és lakatoszer-szám hegesztővel. Mudrinszki Jovica géplakatos. Szenttamás. 6742

KIADÓ

KÉT SZOBA, IRODÁNAK alkalmas, azonnalra kiadó. Cím: Ujvidék, Bécsi u. 15 sz. 6734

KERESLET

KERESÉK finanszírozó társat biztos vállalatba, 8000 pengő tőkével. Közreműködés nélkül. Garancia biztosítva. Ajánlatokat »Biztos egysz-tencia» jellegre a kiadóba kérek. 6597

FIATAL CÍMFESTŐ segédet alkalmazunk. Vidékiek is jelentkezhetnek. Ajánlatokat »Reklam» jellegre a lap kiadóba kérek. 6440

PÉKINASNAK ERŐSEBB FIUT felveszek. Cím: Palics pék, Ujvidék, Dugonics András utca 27/a. szám. 6546

A PETRÓCZI MAYER-FÉLE kendergyár 85 munkást keres, kik kenderfeldolgozáshoz értenek és 16 személyt kenderáztatáshoz. Jelentkezni augusztus 20-án. Cím: **HAZAI KENDER IPAR, PETRÓC.** 6560

FÜSZERES SEGÉDET keresek azonnali belépésre, aki nagykereskedésben már dolgozott. Ajánlatok fizetési igényekkel, Stein Emil Bezdán. 6723

GYERMEKTELEN HÁZASPÁR az iskolához közel két gyermeket elfogadnak teljes ellátásra az iskolai idényre. Zimányi Ferencné, Óbecse, Mussolini u. 9 sz. 6724

ÜGYES ÉPÜLET LAKATOS-segédet keresek. Cím: Ujvidék, Mussolini Benito u. 11 sz. 6726

KERESÉK 4 SZOBÁS összkomfortos modern szép lakást. Jelentkezéseket a kiadóba kérek. 6727

KERESÉK KÉTÁGYAS BUTORÓZOTT TÁGAS SZOBÁT földszinten, fürdő és konyha használatlaltal, kevésbé forgalmas helyen, kertés házban. Ajánlatok a kiadóba »Sürgős» jellegre küldendők. 6728

MÉSÁROSSEGÉD, aki a husvágáshoz is ért, felvétetik. Ujvidék, Dániel András, Egres utca 51. 6730

EGY FIATAL PIKOLÓ vagy kereskedősegéd felvétetik. Cím: Ujvidék, Pesti-utca 2 szám. 6741

Nagyobb mennyiségű gyárilag készített
uj kender zsák
gabonának eladó
Mayer Pál kenderszövőgyárban
PETRÓC, (Bács-m.)

NYILTTÉR

Érvénytelenné nyilvánítom az anakidei I. Aleksandar király nevű ujvidéki fiú-reálgimnázium által 1934 június havában részemre kiállított és Hódságnál 1941 április havában elveszett érettségi bizonyítványt.

Ujvidék, 1941 augusztus 8.

OSZKAR SCHMIDT

Érvénytelenné nyilvánítom az ujvidéki Trgovacska Omladina kereskedő iskolájának (trgovacska skola novozadszke Trgovacske Omladine) 1922/23 és 1923/24 évi, részemre kiállított évvégi bizonyítványt, mert azokat elvesztettem.

Ujvidék, 1941. augusztus 11.

Guth Heinrich, Beska.

Olcsón és kellemesen
nyaralhat **BALATONLELLÉN**
Központi Pensióban

TANONC FELVÉTELIK. Cím: Holiczky Károly villamos vállalat, Ujvidék, Luther Márton u. 1/b sz. 6735

KÜLÖNFÉLE

VÁLLALOK általában vagy óradijért saját géppel levelezést, fordításokat, könyvelést, irodai munkákat. Cím: Schmolka hirdetőben. 6719

HASZNÁLT ruhákat, butorokat, legjobb árban fizetem. Laphívásra házhoz megyek. Cím: Nacsá Sándor, ószeres, Ujvidék, Haltér 11. 6720

Csillárt

Hollitscher csillárüzemben vásároljon, Ujvidék, Alkotmány utca 29.

HOGY LEHET A BÁCSKÁBAN KIFIZETNI A BÁNÁTI TARTOZÁST. Azok a bácskaiak, akiknek a Bánátban esedékes tartozásuk van, a tartozást úgy fizethetik ki, hogy a megfelelő pengő összeget a Bácskában befizetik, a Bánátban pedig az adós megkapja a megfelelő ellenértéket dinárban. A pénzügylet illetéket lebonyolítását az illetékes hatóságok engedélyezik. Érdeklődők »Bánát» jellegre írjanak a kiadóba. 6429

MAGYAR, NÉMET és zongorórákat eredményesen tanítok csoportokban is. Cím a kiadóban. 6547

JUTÁNYOSAN VÁSÁROL üveg, porcellán, zománcedényt, konyhafelszerelési cikkeket, ajándék tárgyakat, szentképeket, képereteket, **MARTINKÓ ANDRÁS** üveg- és porcellánkereskedésében, Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 36. Telefon 34-64. 6091

Reggeli Újság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 50
Telefon: 21-37, éjjel 20-58

Laptulajdonos: Andrée Dezső.

Előfizetés:

Egy óra	4.— pengő
Vidéken egy óra	3.—
Három óra	11.60
Vidéken három óra	8.—
Félévre	23.—
Vidéken félévre	16.—

Megjelenik naponta.

Eltűnt

szüleinek, Szabó Györgyei Vendélné és feleségének Bárdos Etelekának Zenta-tornyos pusztai tanyai lakásáról 1941 augusztus 4.-én a délutáni órákban Faragó Julianna nevű 25 éves leány.

Eltűnésekor vagy könnyű bemberg nyári ruhát vagy pedig ezüsttel szegélyezett fekete szövetruhát, fekete szőrmegalléros és alul is fekete szőrmével szegélyezett kosztüm kabátot és kávébarna antilop cipőt viselt.

Gyalog indult Topolya felé, ahol valószínűen vonatra ült. Személyleírása: arca sápadt, betegesen sovány, szeme fekete, haja vörösbe játszó gesztenyeszínű, termete nyulánk, sovány.

A nyomravezető értesítse Rencsár János kárpitost Csantavéren a Szent István utcában. Sikeres nyomravezetésért 500 pengő jutalmat kap.

Dr. Ozsvár Vilmos, ügyvéd, Csantavér

Legjobb helyen tekrő

modern kendergyár

más vállalkozás miatt eladó vagy kiadó

Érdeklődni a kiadóhivatalban

Délvidéki autósok otthona a Szent Kristóf Garázs - Pécs

Cifrom u. 3. Telefon: 13-13

Opel service — Allandó éjjeli szolgálat

Nyomatott az Uránia nyomdai műintézet és kiadóvállalat (tulajdonos: Kelemen János) körforgógépén, felelős nyomdavezető: Frank József.